

Očekávání rodičů od edukace v mateřské škole

Michaela Buriánková

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav školní pedagogiky

akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela Buriánková**
Osobní číslo: **H14616**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Učitelství pro mateřské školy**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Očekávání rodičů od edukace v mateřské škole**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury týkající se problematiky vztahů mateřské školy a současné rodiny.

Vymezení terminologie a zpracování teoretických východisek zaměřených na rodiče a jejich očekávání od edukace v mateřské škole.

Příprava metodiky výzkumné části, stanovení výzkumného cíle a výzkumných otázek.

Realizace kvantitativně orientovaného výzkumu prostřednictvím dotazníku.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi mateřských škol.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

HELUS, Zdeněk. Sociální psychologie pro pedagogy. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2015. Pedagogika. ISBN 978-80-247-4674-6.

CHRÁSKA, Miroslav a Ilona KOČVAROVÁ. Kvantitativní metody sběru dat v pedagogických výzkumech. Vydání 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, 2015. Pedagogika. ISBN 978-80-7454-553-5.

CHRISTENSON, Sandra a Susan M. SHERIDAN. Schools and families: creating essential connections for learning. New York: Guilford Press, 2001. Guilford school practitioner series. ISBN 1-57230-654-8.

MOŽNÝ, Ivo. Rodina a společnost. 2. upr. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2008. Studijní texty. ISBN 978-80-86429-87-8.

SVOBODOVÁ, Eva. Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-774-9.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. PaedDr. Jana Majerčíková, Ph.D.

Ústav školní pedagogiky

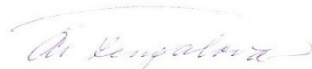
Datum zadání bakalářské práce:

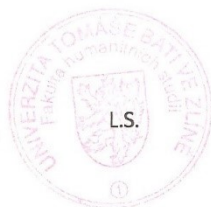
26. října 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

26. dubna 2017

Ve Zlíně dne 26. října 2016

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

doc. PaedDr. Adriana Wiegerová, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 11.11.2016

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na rodiče a jejich očekávání od edukace v mateřské škole a je teoreticko-empirického charakteru. Cílem závěrečné práce je zjistit, jaká jsou očekávání současných rodičů od edukace v mateřské škole. Teoretická část se zabývá rodinou, současným rodičovstvím, mateřskou školou a také vztahy mezi mateřskou školou a rodinou. V empirické části jsme se snažili pomocí dotazníkového šetření zjistit, co očekávají současní rodiče od edukace v mateřské škole. Ze získaných dat vyplynulo, že rodiče očekávají od mateřské školy především přípravu na základní školu a začlenění dítěte do kolektivu vrstevníků.

Klíčová slova: rodina, rodičovství, předškolní vzdělávání, očekávání

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused on parents and their expectations from education in nursery school, and it is of theoretical and empirical nature. The aim is to find out what are expectations of today's parents concerning a nursery school education. The theoretical part is related to family, contemporary parenthood, nursery school and relations between family and nursery school. In the empirical part, we have tried to discover expectations from education in nursery school by a questionnaire survey. As emerged from acquired data, parents expect mainly preparation for elementary school and integration of the child into a group of the same age children.

Key words: family, parenthood, pre-school education, expectations

Děkuji paní doc. PaedDr. Janě Majerčíkové, PhD. za vedení mé bakalářské práce, odborné rady, připomínky a také trpělivost při celém průběhu tvorby bakalářské práce.

Také bych chtěla poděkovat své rodině, partnerovi a kamarádům za celkovou podporu a trpělivost během celého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1 RODINA, RODIČOVSTVÍ, RODIČE	10
1.1 RODINA A JEJÍ FUNKCE	10
1.2 RODIČOVSTVÍ A RODIČE V SOUČASNOSTI	12
2 MATEŘSKÁ ŠKOLA JAKO INSTITUCE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	14
2.1 MATEŘSKÁ ŠKOLA PO ROCE 1989	14
2.2 CÍLE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	16
2.3 ORGANIZACE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	17
3 VZTAHY MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY	20
3.1 OČEKÁVÁNÍ RODIČŮ OD MŠ.....	21
II PRAKTICKÁ ČÁST	23
4 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU	24
4.1 CÍLE VÝZKUMU A VÝZKUMNÉ OTÁZKY.....	24
4.2 VÝZKUMNÁ METODA	24
4.2.1 Charakteristika výzkumného nástroje	25
4.3 VÝZKUMNÝ SOUBOR	25
4.4 PŘEDVÝZKUM	25
5 ZPRACOVÁNÍ A VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH DAT	27
5.1 VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH DAT	27
6 ZÁVĚRY VÝZKUMU	54
6.1 DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	56
ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	59
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	61
SEZNAM TABULEK.....	62
SEZNAM PŘÍLOH.....	63

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je „Očekávání rodičů od edukace v mateřské škole“. Již po prvním pročtení seznamu témat bakalářských prací, mě téma týkající se rodičů a jejich očekávání vůči mateřské škole nejvíce zaujalo. Má volba tématu poté nebyla vůbec složitá – měla jsem jasno.

Troufám si tvrdit, že mateřská škola byla dříve vnímána jinak, než je tomu dnes. Od mých prarodičů jsem slyšela, že mí rodiče bývali v mateřské škole především kvůli tomu, že je neměl, kdo jiný pohlídat, když prarodiče byli v zaměstnání. Očekávali od mateřské školy především péči o jejich děti, kdy učitelka v MŠ byla vnímána spíše jako pečující osoba, která se postará o dítě v době, kdy prarodiče musí být v práci. Dodnes se setkávám s podobnými názory a zkreslenými představami o mateřské škole, kdy si stále někteří myslí, že si děti do mateřské školy chodí pouze pohrát a o výchově a vzdělávání nepadne jediná zmínka. Dnešní mateřské školy se výrazně liší od mateřských škol, které navštěvovali moji rodiče. Zajímá mě, jaká tedy mají očekávání současní rodiče od mateřské školy. Liší se nějak tato očekávání rodičů při vstupu dítěte do mateřské školy a při odchodu z mateřské školy? Co vlastně současní rodiče očekávají?

Cílem bakalářské práce je zjistit, co současní rodiče očekávají od edukace v mateřské škole. Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a empirickou. Cílem teoretické části bylo vymezit teoretická východiska týkající se rodiny, mateřské školy a také popsat problematiku vztahů mateřské školy a rodiny. V první kapitole jsme se zaměřili na rodinu a její funkce, rodičovství a současné rodiče. V druhé kapitole jsme se snažili popsat současnou mateřskou školu jako instituci předškolního vzdělávání, vývoj a směřování mateřské školy po roce 1989, cíle předškolního vzdělávání a také celkovou organizaci předškolního vzdělávání, která se výrazně liší od vzdělávání na základní škole. V třetí kapitole jsme popsali vztahy mateřské školy a rodiny a očekávání současných rodičů od mateřské školy.

Hlavním cílem empirické části bylo zjistit, jaká jsou očekávání rodičů ve vztahu k edukaci v mateřské škole. Dílčí cíle jsme si stanovili dva. Prvním dílčím cílem bylo zjistit očekávání rodičů ve vztahu k edukaci v mateřské škole při nástupu dítěte do mateřské školy a druhým dílčím cílem bylo zjistit očekávání rodičů ve vztahu k edukaci v mateřské škole při odchodu dítěte z mateřské školy. Data jsme získali pomocí dotazníkového šetření, které proběhlo v mateřských školách ve Zlínském kraji. Veškerá data jsme nadále zpracovali a interpretovali v empirické části bakalářské práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 RODINA, RODIČOVSTVÍ, RODIČE

Za posledních 20–30 let nastalo mnoho změn. Vše bylo způsobeno pádem komunistického režimu. Změnilo se snad téměř vše. Otevřely se hranice, začalo se více cestovat, nastal velký rozmach technologií. Na hodně věcí nahlížíme jinak. Otázkou zůstává, jak nahlížíme na rodinu – současnou rodinu. Změnilo se něco? Jak vnímáme rodičovství v době, kdy můžeme kamkoliv cestovat a seberealizovat se? Rozhodně určité změny nastaly. Současní rodiče mají zvýšené nároky na své děti i na okolí. V této kapitole se Vám pokusíme přiblížit rodinu, rodičovství a současné rodiče tak, jak jsou vnímáni dnes.

1.1 Rodina a její funkce

V dnešní době neexistuje univerzální definice rodiny, jelikož každý z autorů nahlíží na rodinu z jiného úhlu pohledu. Rodina bývá definována různými vědními disciplínami (například psychologií, právem či pedagogikou) a také různými odvětvími stejné vědy jako například sociální, aplikovaná či pedagogická psychologií (Šulová in Výrost, Slaměník, 1998).

Hartl (2010) považuje rodinu za společenskou skupinu, která je spojena manželstvím nebo pokrevními vztahy, odpovědností a vzájemnou pomocí.

Dle Matouška (1997) je v naší společnosti rodina neustále považována za nejdůležitější článek mezilidských vztahů, jenž tvoří základ optimálního fungování státu.

Helus (2015, s.198) uvedl delší definici: „Rodina je jednou ze základních strukturálních složek společnosti a složkou zcela základní, pokud jde o zajišťování péče o děti a mládež, zejména pak pro vytváření prvopočátečních předpokladů rozvoje osobnosti v socializačním procesu. Právě v tomto smyslu vyznívá výrok, který lze často slyšet: „Rodina je základem společnosti, jaká rodina – takové děti.“

Přikláníme se k definici Heluse, jelikož také zastáváme názor, že rodina je základní složkou společnosti. Měla by dětem poskytovat zázemí pro jejich celkový rozvoj.

Ve více definicích, které nalézáme o rodině, se vyskytuje pojem manželství. Také Hartl (2000) ho ve své definici zmiňuje. Dříve to bylo považováno za něco špatného, pokud partneři nebyli v manželském svazku, ale měli spolu děti. V dnešní době je vše jinak. Mnoho párů se rozhodne žít ve společné domácnosti, aniž by se vzali. Mají poté děti a za rodinu se považují. Takoví lidé zastávají názor, že k založení rodiny nepotřebují být sezdáni. V dnešní

době je čím dál více takových rodin. Za současnou rodinu tedy považujeme ženu a muže, kteří spolu mají dítě a žijí v jedné domácnosti.

Rodina je velmi důležitou institucí jak pro jedince, tak pro společnost a plní mnoho významných funkcí. Jednotlivé funkce se v historickém kontextu měnily. Co je potom základním posláním současné rodiny? Dle Gabury (2012) se v dnešní době za základní poslání považuje zabezpečení vhodného prostředí a optimálních podmínek na uspokojování potřeb členů domácnosti.

Mnoho autorů má odlišné názory a přístupy k vymezení funkcí rodiny. Obecně jsou uznávány čtyři základní funkce, které zmiňují ve své publikaci Výrost, Slaměník (1998). Základní funkce rodiny jsou tedy čtyři a to funkce reprodukční, materiální, výchovná a emoční.

Helus (2015, s.219) uvádí, že: „Rodina navzdory proměnám, kterými prochází, problémům, s nimiž je konfrontována, a pochybám, kterým čelí, zůstává svébytným druhem lidské spolutnosti, bez kterého si většina současníků nedovede svůj život představit. Jejím zvláště závažným úkolem je realizovat svou funkčnost vůči dítěti.“

Helus (2015) vymezuje deset základních funkcí rodiny vzhledem k dítěti:

1. Rodina uspokojuje základní potřeby jedince v raných stádiích života (potřeba jídla, pití, pohybu atd.)
2. Rodina uspokojuje potřebu domova a identifikace s otcem či matkou
3. Rodina umožňuje dítěti seberealizaci
4. Rodina učí dítě používat, udržovat a chránit věci rodinného vybavení
5. Rodina určuje prožitek sebe sama jako chlapce/dívky
6. Rodina poskytuje působící vzory skrze matku či otce
7. Rodina u dítěte rozvíjí a upevňuje pocit zodpovědnosti, úcty a respektu
8. Rodina dává dítěti příležitost vstoupit do mezigeneračních vztahů a skrze to pochopení lidí různého věku či postavení
9. Rodina prostřednictvím rodičů, sourozenců a přátel navozuje u dítěte představu o širším okolí, o světě
10. Rodina je útočištěm při problémech a těžkých životních situacích, které mohou v životě nastat

Veškeré výše uvedené funkce by měla splňovat téměř každá rodina, jelikož pro zdravý rozvoj dítěte to má zásadní význam, a to především pro jeho dobrou socializaci. Ovšem splňování všech zmíněných funkcí je jakýmsi ideálem než každodenní realitou rodin. Je naprosto normální, že každou rodinu občas provází určité problémy. Existují i takové rodiny, které se ze svých problémů nedokáží zcela vymanit, kdy přetrvávající problémy mají poté významný vliv na dítě (Helus, 2015).

1.2 Rodičovství a rodiče v současnosti

Dle Hartla (2010) je rodičem matka či otec dítěte, který zplodil, porodil nebo vychoval potomka. Rodičem se člověk stane po narození dítěte. Možný (2006) uvádí, že je to pro člověka velmi významný přechod v jeho životě. Získává tím novou roli, roli matky či otce.

Dříve v tradičních rodinách se narození potomka sezdaným rodičům považovalo za samozřejmost. Tato manželství se uzavírala po domluvě rodičů obou stran, a to kvůli pokračování rodu. Narozený potomek měl být pokračovatelem rodu, jenž zajistí rodiče v době, kdy se již o sebe nebudou moci postarat (Helus, 2015).

Přístup k rodičovství se po pádu komunismu výrazně změnil. Skrze spoustu nových možností a nižší ekonomické stability mladých lidí došlo k odkládání rodičovství. Zvýšil se věk prvorodiček a také razantně poklesla porodnost. Rodičovství tudíž pokleslo na popularitě, stejně jako manželství (Nešporová, 2007).

O současném rodičovství se zmiňuje i Možný, který uvádí, že se mladé páry samostatně rozhodují, zda budou či nebudou mít dítě. Možný uvedl: „Chybí nám ještě dostatečný historický odstup, ale všechno, zdá se mi, nasvědčuje tomu, že vynález antikoncepce, jenž dává ženě do rukou suverénní rozhodnutí o tom, zda, kdy a kolik bude mít dětí, má pro lidstvo epochální význam, srovnatelný snad s ovládnutím ohně anebo vynálezem kola“ (Možný, 2006, s.146).

Dle Možného (2006) přestalo být rodičovství přirozeným údělem, ale stává se svobodným rozhodnutím dvou lidí o založení rodiny.

V dnešní době si mladé páry mohou pokládají určité otázky, které si musí zodpovědět, než se rozhodnou mít potomka. V neprospěch dítěte stojí v cestě určité faktory, které ovlivňují současné ženy a muže. Helus (2015) uvádí některé z faktorů. Podle něj může dítě znamenat zásah do kariéry.

Mladí lidé se vzdělávají a mají potřebu se seberealizovat. Dříve to nebylo tak jednoduché jako dnes, jelikož neexistovalo tolik vysokých škol a mnoho mladých lidí si nemohlo dovolit studium na vysokých školách.

V současnosti se zvyšují nároky na vzdělání. Střední škola již není považována za to, co dříve bývala. Není se čemu divit, že mladí jedinci odkládají rodičovství právě kvůli kariéře. Především ženy stojí před velkým rozhodnutím a otázkou: Jde skloubit mateřství i kariéra? Na to si už musí odpovědět každý sám, jelikož názory se budou vždy odlišovat.

Dalším faktorem, které ovlivňuje potenciální rodiče je zásah do osobní ekonomiky. Páry si mohou pokládat otázky, zda dítě vůbec dokáže uživit nebo zdali se jejich životní úroveň drasticky nezmění. V současnosti slycháme z různých stran, především z médií, kolik stojí rodiče vstup do ZŠ nebo zájmové činnosti pro děti. To vše může hrát v neprospěch založení rodiny.

Být rodičem má samozřejmě také mnoho světlých stránek, které člověk nezjistí, pokud se rodičem nestane. Narození potomka dává životu hlubší smysl a nový rozměr. Rodiče nežijí už jen sami pro sebe, ale i pro jejich dítě. Mnozí rodiče se snaží vydávat ze sebe to nejlepší, aby byli dítěti dobrým vzorem (Helus, 2015).

Jak jsme již zmiňovali dříve, rodičovství je svobodnou volbou dvou lidí, kteří se rozhodli mít potomka. Od poloviny 60.let klesá porodnost a přibývá stále více bezdětných rodin nebo rodin jen s jedním potomkem. Hamplová (2003) zdůrazňuje zvyšující se finanční nákladnost péče o dítě. Protichůdný názor zastává Rabušic (2001), který uvádí, že lidé mění naopak svou hodnotovou orientaci. Mnozí z nich si chtějí plnit své vytoužené cíle (cestování, kariéra) a dítě jim v plnění těchto cílů může překážet.

Skrze hodnotovou orientaci, která se může týkat ve velké míře i karierního růstu se zvyšuje věk žen, kterým se narodí první potomek. Počet starších matek (nad 35 let) stále stoupá. Ženy studují a poté chtějí dosáhnout určitého úspěchu.

Každý z nás stál či teprve bude stát před takovým rozhodnutím. Dle našeho názoru je rodičovství svobodná volba. Buď to tak cítíme a chceme se stát rodičem nebo naopak nechceme.

2 MATEŘSKÁ ŠKOLA JAKO INSTITUCE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Většina z nás si prošla předškolním vzděláváním, ke kterému se jistě pojí vzpomínky, a to jak hezké, tak i špatné. Mateřská škola se v průběhu let měnila a vyvíjela. Naši prarodiče či rodiče navštěvovali mateřskou školu a většina z nich by dokázala povyprávět o tom, co v ní dělali, jak bylo o ně postaráno a zda se jim tam líbilo nebo nelíbilo.

V mateřské škole stejně jako v jiných vzdělávacích institucích probíhá edukace. Předpokládáme, že se s tímto pojmem každý z nás již někdy setkal, ale nemusí přesně vědět, co si pod tímto pojmem má představit. Průcha označuje pojmem edukace „výchovu a vzdělávání“. Sám považuje pojem výchova a vzdělávání za nešikovný, jelikož je dvouslovný a vyděluje dvě složky: výchovu a vzdělávání, ačkoliv se tyto složky v reálném procesu vždy prolínají. Proto tedy považuje za vhodnější používat jednoslovný termín. „Konečně je termín edukace vhodnější i vzhledem k mezinárodnímu úzu – jako ekvivalent anglického termínu „education“ (Průcha, 2013, s.66).

V této kapitole se pokusíme nastínit mateřskou školu po roce 1989 a dále také cíle současné MŠ. V neposlední řadě se také zmíníme o organizaci předškolního vzdělávání.

2.1 Mateřská škola po roce 1989

Průcha a kol. (2016) uvádějí, že po roce 1989 začalo procházet předškolní vzdělávání velkými transformačními změnami, které se týkaly různých stránek předškolního vzdělávání. Opravilová (2015) zmiňuje, že bylo zkritizováno vše, co bylo do té doby charakteristické pro výchovu a vzdělávání v MŠ (frontální vyučování, pevný denní režim nebo věkové uspořádání dětí do skupin).

Podle Kořátkové (2006) se začal měnit přístup jak k dětem, tak i rodinám. Mateřské školy se zaměřily na osobnostní orientaci v celém výchovně-vzdělávacím procesu. Toto směřování má základ v humanistickém pojetí pedagogiky a psychologie. O tomto pojetí se zmiňuje i Opravilová: „Osobnostně orientované zaměření se stalo hlavním nástrojem vnitřní proměny dnešní mateřské školy“ (Opravilová, 2016, s.68).

V roce 1993 vznikl koncept nazývaný Osobnostně orientovaný model předškolní výchovy. Základní znaky osobnostně -zaměřené předškolní výchovy zmiňuje Opravilová (in Kolláriková, Pupala, 2001). Podle Opravilové se změnil přístup k dítěti i k rodině, kdy dítě je podle tohoto modelu jedinečnou bytostí, která má být sama sebou. Rodina začala být vnímána jako

rovnocenný partner mateřské školy, který má dominantní roli při rozvoji dítěte. Mateřská škola začala být považována za určitý „most“ pro přechod z dětství k systematickému vzdělávání a hra začala být vnímána jako nejlepší způsob ke zvládnání veškerých předpokladů dítěte a také k jeho všestrannému rozvoji.

Koťátková (2006) píše, že výše zmíněné směřování mělo velmi pozitivní ohlas u pedagogů v předškolních zařízeních. Na přijetí humanizujících přístupů pracovali pedagogové s velkým nasazením. V návaznosti na změny po roce 1989 se mateřské školy zorientovaly poměrně rychle a podle Koťátkové si již předškolní vzdělávání zvolilo svou cestu.

V návaznosti na veškeré změny, které začaly probíhat po roce 1989 a na humanistické pojetí předškolní pedagogiky vznikl Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV), který je v souladu s Národním programem rozvoje vzdělávání (Bílou knihou) a školským zákonem.

RPV PV je osobnostně orientovaný plán, jenž zahrnuje veškeré podmínky pro individualizované výchovné a vzdělávací působení v MŠ (Opravilová, 2016).

RVP PV vychází ze skutečných potřeb dítěte, jeho věkových a psychických zvláštností. Jsou v něm uvedeny hlavní principy, úkoly předškolního vzdělávání, cíle, obsah, metody a formy předškolního vzdělávání. Vzdělávací obsah je rozdělen do pěti oblastí, kdy se jednotlivé oblasti vzájemně prolínají a propojují. RVP PV vytyčuje hlavní podmínky, požadavky a pravidla pro vzdělávání dětí předškolního věku a stává se závazným pro všechny vzdělávací instituce (RVP PV, 2004).

První setkání s RVP PV vzbudilo u předškolních pedagogů různé pocity a názory. Pro některé učitelky byl RVP PV dlouho očekávaným dokumentem, kde našly odborné pojmenování zásad, které již dávno považovaly za správné, jen je nedovedly samy zdůvodnit. U ostatních učitelek vzbuzoval tento program nedůvěru, někdy i bezradnost, jelikož se jim RVP PV zdál příliš složitý pro praktické využití v MŠ.

RVP PV byl ovšem očekávaným dokumentem, pro praxi nepostradatelným, jelikož s sebou přinesl nové požadavky a trendy, které bylo potřeba vymezit (Svobodová a kol., 2010).

V současnosti se můžeme setkat s různými institucemi pro předškolní vzdělávání. Dominantními institucemi jsou především veřejné mateřské školy, dále se můžeme setkat se soukromými, církevními či alternativními mateřskými školami. Existují i přípravné třídy, které se staly novým fenoménem v předškolním vzdělávání (Průcha a kol., 2016).

Nyní pro srovnání uvedeme některé údaje ze statistické ročenky školství České republiky. Pro zajímavost jsme se zaměřili na počty mateřských škol. V roce 2005/2006 bylo v České republice celkem 4834 veřejných mateřských škol a o 10 let později jich bylo již 5 209, což je téměř o 300 mateřských škol více. Můžeme usuzovat, že se neustále zvyšuje poptávka po předškolním vzdělávání. V souvislosti s těmito údaji logicky rostou i počty dětí v mateřských školách. V roce 2005/2006 navštěvovalo mateřskou školu 282 183 dětí a v roce 2015/2016 již 367 361 dětí. Do těchto ročenek nejsou zahrnuty církevní, soukromé ani alternativní mateřské školy, tudíž uvedené počty by byly ještě vyšší. Zvyšuje se i poptávka po umístění dítěte do předškolního zařízení. Hlavním důvodem může být i to, že rodiče se musí vrátit do zaměstnání a o jejich dítě se nemá kdo postarat. Stále více dětí, které dosáhly teprve dvou let, navštěvují mateřskou školu. Průcha a kol. (2016) zmiňují: „Porovnáním počtu dětí začleněných v mateřských školách s celkovým počtem populace příslušného věku lze konstatovat, že míra participace českých dětí v předškolním vzdělávání je jedna z nejvyšších v Evropě, neboť činí asi 98 %. Tak vysokou míru participace dosahuje v Evropě jen několik zemí, např. Francie, Španělsko nebo Belgie“ (Průcha a kol., 2016, s.123–124).

Toto tvrzení dokládá, že zájem o předškolní vzdělávání je opravdu vysoký. Vzhledem k uzákonění povinné předškolní docházky se dá očekávat, že počty dětí se budou i nadále zvyšovat a s tím i počty tříd a mateřských škol.

Na závěr bych ráda citovala Koťátkovou: „Mateřská škola se stává pro děti a rodiny prvním kontaktem se vzděláváním. Současné pojetí pedagogické práce rozvíjí potenciality každého dítěte a nabízí takové situace, ve kterých se dítě kultivuje v kognitivní i sociální oblasti. Tento proces ovlivňuje zájem dítěte o budoucí vzdělávání a naklonění rodiny k přirozenému pozitivnímu přijetí školy“ (Koťátková, 2006, s.13).

2.2 Cíle předškolního vzdělávání

„Výchovný cíl vyjadřuje společenskou představu o smyslu, funkci a zaměření výchovného a vzdělávacího působení dospělé generace na generaci dorůstající. Zahrnuje očekávaný přínos pro dítě jako jedince i odhad tohoto přínosu pro celou společnost. Je výsledkem společenské dohody, podle které se pak určuje, jak by měla praktická výchovná a vzdělávací činnost vypadat“ (Opravilová, 2015, s.62).

Stanovené cíle se v různých etapách měnily. Dříve se cíle zohledňovaly dle potřeb a zájmů dospělých. V průběhu 20.století se tato situace změnila a na dané cíle se začalo nahlížet i

z pozice dítěte. Dnes si troufáme tvrdit, že cíle jsou utvářeny především pro potřeby a zájmy dítěte, které směřují k jeho celkovému rozvoji.

V RVP PV (2004) jsou stanoveny cíle předškolní výchovy. Jsou zde uvedeny rámcové cíle v podobě záměrů a dílčí cíle v podobě výstupů. Rámcové cíle dle RVP PV (2004) vyjadřují univerzální záměry předškolního vzdělávání a dílčí cíle již představují konkrétní záměry předškolního vzdělávání.

Opravilová (in Kolláriková, Pupala, 2001) uvádí, že nejobecnějším cílem je utváření základů klíčových kompetencí. Klíčové kompetence jsou v RVP PV definovány jako: „Soubor předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince“ (RVP PV, 2004, s.9). Celkově by měl obsah předškolního vzdělávání směřovat k utváření klíčových kompetencí, které se i nadále rozvíjejí v dalším vzdělávání na základní, střední škole atd.

Opravilová (2015) píše, že hlavní cíle předškolního vzdělávání by se měly zaměřovat na:

- Pomoc emocionálnímu a sociálnímu rozvoji a přizpůsobení dítěte
- Podporu vztahu k poznávání a učení
- Přípravu na primární vzdělávání (komunikační dovednosti, myšlení)
- Pěstování a rozvoj individuálního vyjádření a tvořivých schopností

Průcha a kol. (2016, s.93) uvádějí: „Mateřské školy učí dítě rozumět životu v naší společnosti a pro život v této společnosti jsou u něj rozvíjeny potřebné dovednosti, respektive kompetence (cíle vzdělávání)“.

Ze všeho, co je v této kapitole zmíněno vychází, že veškeré cíle a obsah vzdělávání v současné mateřské škole směřuje k utváření již zmiňovaných základů klíčových kompetencí, které jsou důležité pro celoživotní vzdělávání. Klíčové kompetence v dnešní době získávají ústřední roli ve všech vzdělávacích programech.

2.3 Organizace předškolního vzdělávání

Většina z nás navštěvovala mateřskou školu a proto ví, že vzdělávání v ní se výrazně liší od vzdělávání na základní škole. Neprobíhají v ní vyučovací hodiny a nejsou zde ani přestávky. Mateřská škola má naprosto jinou organizaci vzdělávání a dne než ostatní vzdělávací a výchovné instituce.

Za základní formy vzdělávání z hlediska organizace vzdělávání uvádí Svobodová podle Skalkové frontální vyučování, skupinové, kooperativní, individuální a projektové nebo otevřené vyučování. Tyto dané organizační formy se dále rozlišují dle různých hledisek jako např. podle míry řízenosti, podle prostředí a také podle časového hlediska. „Veškeré organizační formy dne v mateřské škole by se měly co nejvíce přibližovat životu dítěte doma, v rodině, a současně vytvářet podmínky k jeho optimálnímu rozvoji. „Vzdělávání předškolního dítěte neleží pouze v řízených činnostech, ale ve všem, co se v mateřské škole děje“ (Svobodová, 2010, s.87).

Níže se snažíme popsat organizační formy dne v mateřské škole podle časového hlediska, jak je uvádí ve své publikaci Svobodová a kol. (2010).

Řízená činnost

Pod tímto pojmem si lze představit činnosti, které pedagog záměrně připravil a vymyslel s předem stanovenými cíli. Řízené činnosti nejčastěji probíhají v dopoledních hodinách, ale mohou probíhat kdykoli během dne v MŠ. Děti při těchto činnostech získávají nové vědomosti, dovednosti, zkušenosti, postoje, atd. Činnosti, které probíhají, by měly být tematicky propojené a tvořit smysluplný celek, kdy by daná témata měla na sebe logicky navazovat. Činnosti by měly vyhovovat dětem podle jejich potřeb, zkušeností a zájmů, kdy by učitel měl brát ohledy na danou skupinu dětí ve třídě. Vše, co se děje v řízených činnostech by mělo směřovat k rozvoji základů klíčových kompetencí (Svobodová a kol., 2010).

Spontánní hra

Spontánní hra vychází ze zájmů každého dítěte a bývá často vnitřně motivovaná. V těchto hrách si děti samy volí záměr hry, námět a také si určují, s kým si budou v danou chvíli hrát. Samy si volí také pomůcky a hračky (Suchánková, 2014).

Děti by neměl do hry nikdo nutit, jelikož vše by mělo být pouze v režii dítěte. Pedagog v mateřské škole by neměl vstupovat, přerušovat či narušovat spontánní hru dítěte, ovšem s výjimkou porušování pravidel, které mohou hru výrazně omezovat. Při spontánní hře dítě navazuje kontakt s vrstevníky, samo si tvoří pravidla pro hru a spontánně se učí novým dovednostem apod. (Svobodová a kol., 2010).

Pobyt venku

Pobyt venku na čerstvém vzduchu je pro děti velmi důležitý, a to především kvůli pohybu, který děti potřebují. V RVP PV (2004) je uvedeno, že by měly být děti každý den dostatečně

dlouho venku, kdy by dostatečný pohyb neměl být dětem umožňován jen venku, ale i v mateřské škole (při různých pohybových hrách či cvičeních).

Stravování

Stravování skýtá příležitost pro dítě skrze osvojování si praktických dovedností (v oblasti sebeobsluhy). Dle RVP PV (2004) by měla být dětem poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, kdy jídelníček v MŠ by měl být vhodně sestavený. Dítěti je tak předkládán zdravý životní styl a to také skrze pedagogy, kteří by měli být dětem příkladem.

Odpočinek a hygiena

Po celém dopoledni nastává možnost, aby si dítě odpočinulo. Děti v tomto věku potřebují nabrat nové síly na zbytek dne. V RVP PV (2004) je uvedeno, že by měl být brán zřetel na individuální potřeby jednotlivých dětí. Některé děti dokáží spát dvě hodiny a jiné naopak neusnou vůbec. Proto by měl pedagog flexibilně reagovat na konkrétní situace, kdy by se dítě, které nechce spát, mohlo věnovat například individuální práci, kterou dítěti nabídne pedagog v MŠ. Svobodová a kol. (2010) uvádějí, že s odpočinkem souvisí i hygiena. Hygienické návyky si dítě v mateřské škole dále upevňuje a zdokonaluje se v nich.

Nepravidelné činnosti

V současnosti většina mateřských škol navštěvuje s dětmi různé kulturní instituce, jako například kino, divadlo, filharmonii či galerie. Společně jezdí s dětmi na výlety a exkurze. Svobodová a kol. (2010) uvádějí, že takové činnosti jsou pro dítě zpestřením života v MŠ. Dítě tak poznává a setkává se s novými věcmi, získává nové zkušenosti a zážitky. Velmi důležitou součástí je zabezpečení těchto akcí skrze bezpečnost dětí.

Na závěr bychom chtěli připomenout, že vzdělávání dětí v mateřské škole neprobíhá jen při cílených výchovně-vzdělávacích činnostech, ale po celou dobu, kdy je dítě v MŠ. Dítě si osvojuje nové dovednosti při všech činnostech, které v mateřské škole probíhají, ať už se jedná o stravování či hygienu. Velmi důležitou a nezastupitelnou roli zastává pedagog, který by měl ke každému dítěti přistupovat individuálně a dle jeho aktuálních potřeb tak, aby se dítě mohlo i nadále rozvíjet a cítilo se v prostředí mateřské školy dobře a bezpečně.

3 VZTAHY MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY

Dříve se nevěnovalo tolik pozornosti vztahům školy a rodiny, tak jako je tomu dnes. O rodičích se mluví ve vztahu k mateřské škole jako o partnerech, klientech či spolupracovnících (Rabušicová, 2004).

Partnerský vztah vzniká mezi lidmi a institucemi tehdy, jakmile se obě strany navzájem respektují, uznávají postavení a přínos druhé strany a jsou ochotni diskutovat o tom, jak mohou danou spolupráci zlepšit. Budování takového vztahu nemusí být vždy jednoduché, obzvlášť, jsou-li na straně rodičů osobní zájmy a na straně mateřské školy státní (veřejné) zájmy (Trnková in Rabušicová, 2004).

Vztahy rodiny a mateřské školy jsou ovlivněny vzpomínkami a zkušenostmi jednotlivých rodičů a také obavami učitelek. Současní rodiče, kteří navštěvovali mateřskou školu např. před 25-30 lety, mohou mít zlé vzpomínky a zkušenosti s nucením do jídla či do spánku, s pevným denním režimem v MŠ nebo s žádostmi o to, jít na toaletu. Veškeré negativní vzpomínky mohou způsobovat nedůvěru v mateřskou školu. Rodiče si mohou poté položit otázku: Co když je to stále stejné? Nyní je to vše jinak, jelikož současná mateřská škola se liší od mateřské školy, kam docházeli současní rodiče. Za základní rozdíl lze považovat také ten, že rodiče jsou nyní považováni za rovnocenné partnery. Dítě by již nemělo být jen pasivním objektem, který má pedagog zušlechtovat a opracovávat a rodiče by neměli být pouhými konzumenty služeb, které jim MŠ nabízí. (Svobodová a kol., 2010). Nové, odlišné postavení současných rodičů vůči mateřské škole zmiňuje také Rabušicová a to: „Rodiče jsou chápáni jako neopominutelní aktéři výchovy a vzdělávání vlastních dětí, a to i v případě, že svou úlohu částečně a v podstatě povinně delegují na školu“ (Rabušicová, 2004, s.5).

Bečvářová (2003, s.154) uvádí: „Mateřská škola by měla být otevřena rodičovské veřejnosti, partnerské vztahy mezi pedagogy a rodiči dětí by měly být samozřejmostí.“ Velmi podobného názoru je i Svobodová a kol. (2010), kdy píše, že vybudování pozitivního a neformálního vztahu mezi rodiči a mateřskou školou bývá často náročným a složitým procesem, bez kterého si současnou mateřskou školu nelze představit.

Partnerství mezi učitelem v mateřské škole a rodičem přináší bezpochyby řadu výhod. „Partnerství s rodičem přináší učitelce možnost lépe poznat dítě a jeho svět. Pro rodiče může být partnerství s učitelkou přínosné v poznání metod a způsobů vzdělávání, učitelka může rodičům nabídnout vzory v komunikaci s dítětem, pomoci najít pro dítě vzdělávací cestu, která mu bude vyhovovat a optimálně rozvine jeho předpoklady“ (Svobodová a kol., 2010, s.64).

Ze všeho zmíněného vyplývá, že by se rodiče spolu s učiteli v mateřské škole měli pokoušet o budování kvalitního a vzájemného partnerství, jelikož obě strany se významně podílejí na výchově a vzdělávání dítěte.

3.1 Očekávání rodičů od MŠ

Když se řekne slovo očekávání, každý z nás ho určitě již někdy slyšel nebo jej použil. Očekávání můžeme vztáhnout na mnoho životních situací. Naše očekávání se mohou pojít s různými událostmi, etapami či obdobími. Můžeme očekávat narození potomka, příchod jara, dovolenou – dá se říct, že očekávat můžeme naprosto cokoli.

Hartl (2010) definuje očekávání jako určitý předpoklad toho, že se něco uskuteční v určitém čase, místě a určitým způsobem. Očekávání můžeme znát též pod pojmem *anticipace*. *Anticipace* podle Hartla (2015) znamená: „Předvídaní, předzvěst určitých procesů, jevů, událostí a dějů, které teprve nastanou“ (Hartl, 2015, s.47).

Určitá očekávání mají jistě i rodiče dětí, které navštěvují mateřskou školu. V současnosti jsou rodiče i děti náročnější, než tomu bylo dříve. Věk dětí v MŠ se snižuje a není novinkou, že mateřskou školu navštěvují děti, které mají teprve dva roky. Často se stává, že rodiče očekávají od učitelek nadstandartní péči, jelikož jejich dítě je stále vybavené plenou či dudlíkem. Může se stát, že některé děti odmítají samostatně chodit a chtějí se stále vozit v kočáře, kdy rodiče očekávají, že se o dítě učitel v mateřské škole náležitě postará (Svobodová a kol., 2010).

Rodiče dále očekávají nabídku zájmových činností, kde by měla být zahrnuta i výuka cizího jazyka. Svobodová (2010) zmiňuje také to, že je pro rodiče samozřejmé, aby bylo dítě v mateřské škole spokojené, cítilo se komfortně a našlo si nové kamarády. Nastává pak otázka, zdali to učitelé v mateřských školách dokáží zvládnout.

Šmelová prováděla v roce 2006 výzkum, který se týkal právě očekávání a požadavků rodičů od předškolního vzdělávání. Šmelová zaměřila své otázky do několika dimenzí. Ptala se na důvod docházky do MŠ, skutečnosti ovlivňující výběr MŠ, konkrétní očekávání rodičů, přínos MŠ a v neposlední řadě také na osobnost učitelky v MŠ.

Jako důvod docházky dítěte do MŠ rodiče nejčastěji uváděli potřebu dětského kolektivu a návrat do zaměstnání. Důvod výběru MŠ uváděli rodiče následující, a to: kvůli vzdálenosti od místa bydliště, skrze pěkné prostředí, kvalitní pedagogický sbor, pěkný přístup k dětem apod. Dále následovala konkrétní očekávání rodičů od MŠ. Nejčastěji rodiče uváděli, že

očekávají přípravu na vstup do základní školy, celkový rozvoj dítěte a kolektiv vrstevníků. Přínosem v práci mateřské školy rodiče oceňovali kvalitní vzdělávací program či pěkný přístup k dítěti (Šmelová, 2006).

Posledním, na co se Šmelová (2006) ptala, byl pohled na osobnost pedagoga v MŠ. Rodiče uváděli, že by měl mít středoškolské vzdělání s maturitou, následovalo i vysokoškolské vzdělání, ovšem s nižším procentuálním zastoupením.

V dnešní době je mateřská škola vnímána okolím jinak, než tomu bylo před 20–30 lety. Můžeme usuzovat, že očekávání současných rodičů budou jiná než dříve. Nepředpokládáme, že současní rodiče očekávají od mateřské školy pouze péči o jejich dítě v době zaměstnání rodiče, kdy výchova a vzdělávání jdou stranou. Naopak si myslíme, že rodiče očekávají především výchovu a vzdělávání dítěte v mateřské škole, jelikož předškolní vzdělávání je legitimní součástí systému vzdělávání v České republice.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU

Bakalářská práce má výzkumný charakter a zabývá se očekáváními rodičů od edukace v mateřské škole. Na jejich zjištění jsme použili kvantitativně orientovaný výzkum.

4.1 Cíle výzkumu a výzkumné otázky

Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit, jaká jsou očekávání rodičů ve vztahu k edukaci v mateřské škole.

Dílčí cíle výzkumu:

- Zjistit, jaká jsou očekávání rodičů ve vztahu k edukaci v mateřské škole při nástupu dítěte do mateřské školy.
- Zjistit, jaká jsou očekávání rodičů ve vztahu k edukaci v mateřské škole při odchodu dítěte z mateřské školy.

Hlavní výzkumná otázka:

- Jaká jsou očekávání rodičů ve vztahu k edukaci v mateřské škole?

Dílčí výzkumné otázky:

- Jaká jsou očekávání rodičů ve vztahu k edukaci v mateřské škole při nástupu dítěte do mateřské školy?
- Jaká jsou očekávání rodičů ve vztahu k edukaci v mateřské škole při odchodu dítěte z mateřské školy?

4.2 Výzkumná metoda

Pro záměr bakalářské práce jsme zvolili kvantitativně orientovaný výzkum. Použili jsme metodu dotazníkového šetření. Na základě zvolené metody byl vytvořen výzkumný nástroj, kterým byl dotazník.

Dotazník je určen pro hromadné zjišťování údajů a bývá nejčastější metodou pro získávání údajů (Gavora, 2010). Základní strukturu dotazníku tvoří úvodní část, věcná část a část s demografickými údaji. V závěru se mohou vyskytovat doplňující položky a poděkování za vyplnění dotazníku (Chráška, Kočvarová, 2015).

4.2.1 Charakteristika výzkumného nástroje

Dotazník byl určen pro rodiče dětí navštěvujících mateřskou školu. Úvodní část obsahuje název dotazníku, představení se a také instrukce pro vyplnění dotazníku. Uvedli jsme, že dotazník je anonymní a bude sloužit pouze pro výzkum v rámci bakalářské práce. Na konci úvodní části je poděkování za vyplnění dotazníku.

V dotazníku je zahrnuto celkem 28 položek, z nichž je 5 otázek zaměřených na zjišťování demografických údajů. V dotazníku se vyskytuje 6 uzavřených otázek, 14 polouzavřených otázek, kdy respondenti mohli doplnit vlastní odpověď, dále 2 otevřené otázky a 1 doplňkovou otázku, která sloužila k vyjádření se k tématu či dotazníku. Většina otázek obsahovala také instrukce k vyplnění.

4.3 Výzkumný soubor

Výzkumným souborem byli rodiče dětí navštěvujících mateřskou školu ve Zlínském kraji. Pro výzkum jsme zvolili dostupný výběr. Oslovili jsme pět mateřských škol, z nichž se čtyři mateřské školy nacházely ve městě a jedna na vesnici. Po domluvě s ředitelkami bylo rozdáno celkem 130 dotazníků. Vrátilo se 85 dotazníků, z nichž jsme museli vyřadit 11 dotazníků kvůli nevyplnění všech položek. Celkem se nám tedy vrátilo 74 dotazníků. Ředitelky mateřských škol byly velmi ochotné a nedělalo jim problém umístit dotazníky v MŠ. Touto skutečností jsme byli mile překvapeni. Dotazník byl také vytvořen v elektronické podobě a umístěn na portálu vyplnto.cz, kdy jsme následně oslovovali rodiče dětí v mateřských školách ve Zlínském kraji, a to buď prostřednictvím e-mailu nebo sociálních sítí. Celkem se vrátilo 32 dotazníků. Dohromady jsme tedy získali 106 dotazníků.

4.4 Předvýzkum

Před výzkumem jsme museli provést předvýzkum, jehož prostřednictvím jsme zjišťovali vlastnosti výzkumného nástroje. Podle Gavory (2010) se předvýzkum uskutečňuje na malém vzorku lidí a jeho cílem je zjistit funkčnost výzkumného nástroje. Oslovili jsme šest rodičů, jejichž dítě navštěvuje mateřskou školu. Rodiče byli seznámeni s dotazníkem a následně jsme je poprosili, aby při vyplňování dotazníku vznášeli jakékoli připomínky či podněty. Téměř všichni oslovení rodiče měli problémy s položením otázek. Zmiňovali, že některé otázky na ně působí velmi sugestivně, kdy je dané otázky nutí většinou ke kladným odpovědím. Rozhodli jsme se tak přeformulovat některé otázky, abychom získali co nejvíce objek-

tivních odpovědí. Dalším problémem, který u dotazníku nastal, byla jeho délka. Rodiče ukazovali na vysoké množství otázek a s tím spojené i časové hledisko, které by mohlo být důvodem nízké návratnosti dotazníku. Rozhodli jsme se proto pár otázek vyřadit. Po veškerých provedených úpravách jsme mohli začít se samotným výzkumem.

5 ZPRACOVÁNÍ A VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH DAT

Celkem bylo zpracováno a vyhodnoceno 106 dotazníků od rodičů dětí v mateřských školách. Získaná data byla zpracována do tabulek a také znázorněna pomocí tabulek. Pro statistické zpracování dat jsme použili počítačový program MS Excel. Jelikož našimi dílčími cíli výzkumu bylo zjistit očekávání rodičů dětí při nástupu a při odchodu z mateřské školy, vytvořili jsme dvě kategorie. Za rodiče, kteří spadali do kategorie při nástupu do mateřské školy, jsme považovali ty, jejichž dětem byli 2–4 roky. Rodiče, jejichž děti měly 5–7 let, spadali do druhé kategorie, a to k rodičům dětí při odchodu z mateřské školy. Rodičů dětí při nástupu do MŠ bylo 45 % a rodičů dětí při odchodu z MŠ bylo 55 %. V tabulkách jsou uvedeny očekávání rodičů při nástupu do MŠ, při odchodu z MŠ a také očekávání všech rodičů - čímž odpovídáme na hlavní výzkumný cíl. Nyní přejdeme k samotnému vyhodnocení výsledků výzkumu.

5.1 Vyhodnocení získaných dat

Demografická data byla zařazena v dotazníku až na úplném konci, ale v bakalářské práci je uvedeme na začátku, abychom charakterizovali výzkumný soubor. Výzkumu se zúčastnilo celkem 87 % matek a 13 % otců. Dalo se to očekávat, jelikož většinou matky vodí své děti do mateřských škol. S daleko nižším zastoupením otců jsme počítali a neočekávali jsme, že by byl srovnatelný s počtem matek.

Dále jsme zjišťovali, odkud rodiče pochází. Celkem 71 % rodičů žije ve městě a 29 % na vesnici. Tato skutečnost je ovlivněna tím, že dotazníky byly umístěny v jedné mateřské škole na vesnici a ve čtyřech mateřských školách ve městě. Výsledky se tak daly předpokládat.

Jak uvádíme v tabulce č.1, nejvíce respondentů je ve věku od 31 – 40 let. Toto zjištění se dalo očekávat, jelikož i v teoretické části práce uvádíme, že věk rodičů dětí v MŠ se neustále zvyšuje. Nejméně rodičů je ve věku 51 – 60 let a 18 – 25 let. Čím dál méně se setkáváme s rodiči v nízkém věku, kdy je tato skutečnost ovlivněna více faktory jako např. studiem či kariérou.

Tabulka č.1: Věk respondentů

Věk respondentů	N	%
18 - 25	4	3,8 %
26 - 30	14	13,2 %
31 - 40	68	64,2 %
41 - 50	19	17,9 %
51 - 60	1	0,9 %
60 a více	0	0 %
Σ	106	100 %

Z tabulky č.2 vyplývá, že nejčastěji odpovídali respondenti, jejichž dítě je ve věku 5 let. Dále to byli respondenti s dětmi ve věku 3 let, 4 let a 6 let. Výzkumu se nezúčastnil ani jeden respondent, který by měl dítě v MŠ ve věku 2 let, ovšem děti v tomto věku již běžně navštěvují mateřskou školu. Pouze 2,8 % dotazovaných má v MŠ dítě ve věku 7 let.

Tabulka č.2: Věk dítěte respondentů

Věk dítěte	N	%
2 roky	0	0 %
3 roky	28	26,4 %
4 roky	21	19,8 %
5 let	37	34,9 %
6 let	17	16 %
7 let	3	2,8 %
Σ	106	100 %

Dále jsme zjišťovali nejvyšší dosažené vzdělání rodičů. Nejčastěji měli respondenti středoškolské vzdělání s maturitou (42,5 %), 36,8 % dotazovaných mělo vysokoškolské vzdělání, 18,9 % dosáhlo středoškolského vzdělání bez maturity a pouze 1,9 % mělo základní vzdělání. V dnešní době se neustále zvyšují nároky na vzdělání. Dříve bylo běžné mít středoškolské vzdělání s maturitou, dnes to mnohým zaměstnavatelům nestačí. Je vyžadována další

odborná specializace v oboru na vysokých školách. Očekávali jsme tedy nejčastěji vysokoškolské vzdělání, ovšem nejvíce mají respondenti středoškolské vzdělání s maturitou. Vysokoškolskému vzdělání zúčastněných odpovídá i jejich věk, kdy nejčastěji mají rodiče dítě v MŠ ve věku od 31 let do 40 let, kdy měli dostatek času na dokončení studií.

Tabulka č.3: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

Vzdělání	N	%
Základní	2	1,9 %
Středoškolské bez maturity	20	18,9 %
Středoškolské s maturitou	45	42,5 %
Vysokoškolské	39	36,8 %
Σ	106	100 %

Nyní se již dostáváme k hlavní části dotazníku. U první položky byla možnost výběru nejvíce dvou odpovědí. Zjišťovali jsme, z jakého důvodu si rodiče vybrali mateřskou školu, do které dochází jejich dítě. V tabulce č.4 lze vyčíst, že rodiče dětí při nástupu do mateřské školy nejčastěji vybírali MŠ, která je blízko jejich bydliště (66,7 %), dále kvůli staršímu sourozenci, který danou MŠ navštěvoval či stále navštěvuje (29,2 %). Dalšími faktory, které byly důvodem výběru MŠ byly: MŠ je blízko zaměstnání jednoho či obou rodičů (14,6 %), skrze doporučení od kamarádů (14,6 %) a také nabídka MŠ, která zahrnuje ŠVP, kroužky či projekty (14,6 %), pouze 2 % rodičů vybírali MŠ kvůli učitelům v ní.

Rodiče dětí při odchodu z MŠ volili také jako nejčastější možnost důvodu výběru MŠ právě blízkost bydliště (77,6%). Druhou nejpočetnější možností byl sourozenec, který již MŠ navštěvuje či navštěvoval (31 %). Pouze 19 % rodičů si vybralo MŠ skrze to, co nabízí. Dále potom skrze doporučení od kamarádů či známých (15,5 %), blízkosti zaměstnání rodičů (8,6 %) a také nejméně zastoupenou možností důvodu výběru MŠ byli učitelé v MŠ (3,4 %).

Celkově všichni rodiče zvolili MŠ, která je blízko jejich bydliště. Dá se předpokládat, že očekávání rodičů bylo takové, že je pro ně prioritou blízkost mateřské školy bydliště, a naopak v pozadí zůstává to, co MŠ nabízí (ŠVP, kroužky, projekty). Pouze 17 % všech rodičů si vybralo MŠ kvůli její nabídce, kdy poté mají rodiče jistá očekávání, která vůči MŠ nastávají (očekávám to, co jsem se dozvěděl – např. kroužky, projekty, menší počet dětí ve třídách apod.).

Tabulka č.4: Důvod výběru MŠ

Důvod výběru MŠ	Rodiče dětí 2–4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Bydliště	32	66,7 %	45	77,6 %	77	72,6 %
Sourozenec	14	29,2 %	18	31 %	32	30,2 %
Zaměstnání	7	14,6 %	5	8,6 %	12	11,3 %
Nabídka MŠ	7	14,6 %	11	19 %	18	17 %
Doporučení	7	14,6 %	9	15,5 %	16	15,1 %
Učitelé v MŠ	1	2,1 %	2	3,4 %	3	2,8 %

U následující položky mohli respondenti také vybírat nejvíce dvě odpovědi. Zajímalo nás, co je podle rodičů hlavním cílem činnosti mateřské školy. Rodiče mladších dětí považují za hlavní cíl činnosti mateřské školy začlenění dítěte do kolektivu vrstevníků (56,3 %) a druhou nejpočetnější odpovědí byla příprava dítěte na ZŠ (54,2 %). Celých 37,5 % rodičů považuje za hlavní cíl činnosti MŠ rozvíjet osobnost dítěte a 18,8 % rodičů uvádělo, že by se mateřská škola měla především postarat o dítě v době jejich zaměstnání. Dále následovaly odpovědi typu: MŠ by měla vzdělávat (12,5 %), vychovávat (6,3 %) a doplňovat rodinnou výchovu (4,2 %).

Rodiče starších dětí ve věku od 5-7 let považují za hlavní cíl MŠ připravit dítě na ZŠ. Tuto odpověď zvolilo celých 72,4 % rodičů, což se dalo předpokládat. Děti v tomto věku se cíleně připravují na vstup do základní školy. Rodiče poté očekávají, že jejich dítě bude na vstup do ZŠ pečlivě připraveno. Dále 51,7 % rodičů považuje za hlavní cíl MŠ začlenit dítě do kolektivu (51,7 %) a rozvíjet osobnost dítěte (27,6 %). To, že má mateřská škola především vzdělávat volilo pouhých 13,8 % rodičů a 12,1 % rodičů považuje za hlavní cíl činnosti MŠ postarat se o dítě v době zaměstnání. Pouhé 3,4 % rodičů uvedlo, že by MŠ měla především doplňovat rodinnou výchovu a žádný z dotazovaných rodičů nepovažuje za hlavní cíl činnosti mateřské školy, že by měla mateřská škola dítě především vychovávat – tuto odpověď nezvolil ani jeden rodič.

Všichni rodiče tedy považují za hlavní cíl činnosti MŠ přípravu na vstup do základní školy (64,2 %), následuje začlenění dítěte do kolektivu vrstevníků (53,8 %), 32,1 % rodičů považuje za hlavní cíl MŠ rozvíjet osobnost dítěte. Následující odpovědi jsou již méně procentuálně zastoupeny. Rozdíl v hlavním cíli MŠ mezi rodiči dětí 2-4 letých a rodiči dětí 5-7 letých je zřejmý. Rodiče mladších dětí očekávají, že MŠ pomůže začlenit dítě do kolektivu vrstevníků, což je podle nás v tomto věku velmi důležité a stěžejní. Na rozdíl od rodičů starších dětí, kteří už očekávají systematickou přípravu na ZŠ.

Tabulka č.5: Hlavní cíl činnosti MŠ

Cíl MŠ	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Příprava na ZŠ	26	54,2 %	42	72,4 %	68	64,2 %
Rozvíjet osobnost	18	37,5 %	16	27,6 %	34	32,1 %
Začlenění do kolektivu	27	56,3 %	30	51,7 %	57	53,8 %
Vzdělávání	6	12,5 %	8	13,8 %	14	13,2 %
Výchova	3	6,3 %	0	0 %	3	2,8 %
Doplnění rodinné výchovy	2	4,2 %	2	3,4 %	4	3,8 %
Starost o dítě v době zaměstnání	9	18,8 %	7	12,1 %	16	15,1 %
Jiné	0	0 %	0	0 %	0	0 %

Se školním vzdělávacím programem MŠ bylo seznámeno a četlo jej 54,2 % rodičů dětí ve věku 2-4 let. Pro pouhých 18,8 % byl ŠVP důvodem výběru mateřské školy. Rodiče také uváděli, že se o ŠVP vůbec nezajímali (20,8 %). Zbýlých 6,3 % rodičů si nevzpomíná, že by s ŠVP byli seznámeni.

Polovina rodičů dětí ve věku od 5-7 let byla seznámena s obsahem a četla ŠVP. Pro pouhých 15,5 % rodičů byl školní vzdělávací program důvodem výběru MŠ, dále 22,4 % rodičů se o ŠVP nezajímalo a 12,1 % uvedlo, že si nevzpomínají, že by ŠVP četli.

Přes polovinu všech rodičů (51,9 %) bylo seznámeno s ŠVP, tudíž ví, co mohou od MŠ očekávat. Myslíme si, že by bylo vhodné, kdyby ŠVP četli všichni rodiče, aby si mohli udělat představu o tom, jak to v MŠ funguje a co se v ní odehrává. Zjištěním také je, že někteří rodiče (9,4 %) školní vzdělávací program své mateřské školy vůbec neviděli, což může zkreslovat jejich očekávání vůči MŠ a přes pětinu dotazovaných rodičů (21,7 %) se bohužel o ŠVP vůbec nezajímalo. Zastáváme názor, že by se současní rodiče měli zajímat o ŠVP svých mateřských škol, jelikož obsah, cíle a organizace vzdělávání v MŠ jsou diametrálně odlišné, než tomu bylo dříve, kdy navštěvovali současní rodiče mateřskou školu.

Tabulka č.6: Školní vzdělávací program

Zájem o ŠVP	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
ŠVP byl důvodem výběru MŠ	9	18,8 %	9	15,5 %	18	17 %
S ŠVP jsem seznámen/a	26	54,2 %	29	50 %	55	51,9 %
Nevzpomínám si, že jsem byl/a seznámen/a s ŠVP	3	6,3 %	7	12,1 %	10	9,4 %
Ne, nezajímalo/a jsem se o ŠVP	10	20,8 %	13	22,4 %	23	21,7 %
Jiné	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

U položky č.4 respondenti mohli vybírat nejvíce dvě odpovědi. Zajímalo nás, co je podle rodičů nejdůležitější z denního programu MŠ pro rozvoj jejich dítěte. Nejčastější volbou rodičů mladších dětí byla výchovně vzdělávací činnost (64,6 %), následoval kontakt s vrstevníky (43,8 %) a pobyt venku, který označilo 25 % rodičů. Volnou hru rodiče mladších dětí nepovažují za nejdůležitější z toho, co se v MŠ dělá, vybralo ji pouhých 12,5 % rodičů. Tato volba se dá vysvětlit tím, že hrou tráví dítě většinu svého času i doma, proto to rodiče nemusí považovat za nejdůležitější z programu MŠ. Pouhých 8,3 % rodičů uvedlo, že jsou pro ně nejdůležitější kroužky a projekty a žádný z rodičů nezvolil odpočinek po obědě.

Rodiče starších dětí ve věku od 5-7 let nejčastěji volili výchovně vzdělávací činnost (72,4 %), což se dalo tušit, jelikož je dítě starší a připravuje se na základní školu, kde se bude nadále vzdělávat a rozvíjet. Kontakt s vrstevníky považuje za nejdůležitější polovina rodičů. Dalšími volenými odpověďmi byly: pobyt venku (24,1 %), a se stejným procentuálním počtem kroužky, projekty a volná hra (13,8 %). Opět žádný z rodičů nepřikládá důležitost z denního programu odpočinku po obědě.

Pro všechny rodiče je nejdůležitější cíleně prováděná výchovně vzdělávací činnost (68,9 %). Učitel v MŠ si záměrně a cíleně připravuje činnosti, které dítě rozvíjí. Dítě tak získává nové vědomosti, názory, návyky a zkušenosti. Rodiče tak očekávají, že budou učitelé přikládat této činnosti velký význam, jelikož ji považují za nejdůležitější z celého dne v MŠ. Dále je pro rodiče nejdůležitější kontakt s vrstevníky, který uvedla téměř polovina všech rodičů (47,2 %). Necelých 25 % rodičů přikládá důležitost pobytu venku, kdy má dítě dostatek pohybu na čerstvém vzduchu. Pouhých 11,2 % rodičů považuje za nejdůležitější kroužky a projekty, kdy jsme očekávali, že tuto variantu bude volit více rodičů, jelikož v dnešní době rodiče chtějí rozvíjet své děti mnoha směry a k tomu jim mohou dopomoci právě kroužky či projekty poskytované mateřskou školou.

Tabulka č.7: Nejdůležitější z denního programu MŠ pro rozvoj dítěte

Nejdůležitější z programu v MŠ	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Volná hra	6	12,5 %	8	13,8 %	14	13,2 %
Výchovně-vzdělávací činnost	31	64,6 %	42	72,4 %	73	68,9 %
Pobyt venku	12	25 %	14	24,1 %	26	24,5 %
Odpočinek	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Kroužky, projekty	4	8,3 %	8	13,8 %	12	11,3 %
Kontakt s vrstevníky	21	43,8 %	29	50 %	50	47,2 %
Jiné	0	0 %	0	0 %	0	0 %

Rodiče mladších dětí nejčastěji uvedli, že by jejich dítě mělo věnovat nejvíce času společné hře s vrstevníky. Při nástupu do mateřské školy se totiž dítě začleňuje mezi ostatní děti v

kolektivu a probíhá sekundární socializace. Výchovně-vzdělávací činnost uvedlo 35,4 % rodičů, dále dostatečný pobyt venku očekává 8,3 % rodičů a 4,2 % rodičů si myslí, že by mělo dítě věnovat nejvíce času volné hře. Pouze 2,1 % rodičů uvedlo, že by dítě mělo trávit nejdéle času v MŠ v kroužcích a při projektech.

Výchovně vzdělávací činnost převládala u rodičů dětí ve věku od 5 do 7 let. Přes polovinu rodičů (51,7 %) očekává, že se jejich dítě bude nejdéle času v MŠ věnovat plánovaným a cíleně připraveným činnostem za přítomnosti učitele. Zde můžeme opět usuzovat, že děti v tomto věku věnují více času činnostem, které rozvíjí jejich schopnosti a dovednosti potřebné pro vstup na ZŠ. To, že by dítě mělo věnovat nejvíce času v MŠ společné hře s vrstevníky označilo 29,3 % rodičů. Poté následovala volná hra (13,8 %) a pobyt venku (5,2 %). Žádný z rodičů nezaznačil možnost odpočinku po obědě a kroužků či projektů.

Všichni rodiče si myslí, že by jejich dítě mělo věnovat nejvíce času stráveného v mateřské škole výchovně-vzdělávací činnosti (44,3 %) a dále společné hře s vrstevníky (38,7 %). Z těchto výsledků můžeme usuzovat, že rodiče očekávají především výchovně vzdělávací činnost, které se dítě bude věnovat po co nejdelší dobu, kdy rodiče neopomínají ani hru s vrstevníky, kterou i my považujeme za velmi důležitou činnost v mateřské škole, které by děti v mateřské škole měly věnovat dostatek času. Další možnosti odpovědí jsou již s velmi nízkým procentuálním zastoupením, které uvádíme níže v tabulce č.8.

Tabulka č.8: Aktivita, které by dítě mělo v MŠ věnovat nejvíce času

Aktivita	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	%	%
Výchovně-vzdělávací činnost	17	35,4 %	30	51,7 %	47	44,3 %
Volná hra	2	4,2 %	8	13,8 %	10	9,4 %
Společná hra s vrstevníky	24	50 %	17	29,3 %	41	38,7 %
Odpočinek	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Pobyt venku	4	8,3 %	3	5,2 %	7	6,6 %
Kroužky, projekty	1	2,1 %	0	0 %	1	0,9 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

Zajímalo nás, jaký význam má pro rodiče to, co se dítě naučí v průběhu výchovně-vzdělávací činnosti. Celých 75 % rodičů dětí ve věku od 2-4 let přikládají nově získaným dovednostem a vědomostem dítěte význam, uváděli, že je to pro ně důležité. Pro 22,9 % rodičů je to velmi důležité a pouze pro 2,1 % to důležité není. Z výsledků tudíž vyplývá, že rodičům záleží na rozvoji jejich dítěte v MŠ.

Téměř pro 40 % rodičů dětí ve věku od 5-7 let je velmi důležité, co se dítě naučí při výchovně-vzdělávací činnosti. Pro 56,9 % rodičů to je důležité a jen pro 3,4 % rodičů to důležité není, tudíž tomu nepřikládají žádný význam. To, že pro téměř 40 % rodičů bude velmi důležité to, co se dítě naučí nového při těchto činnostech jsme předpokládali, jelikož jejich děti čeká zanedlouho vstup na základní školu a rodiče se tak zajímají o to více a je pro ně důležité, co se jejich dítě naučí nového.

Pro 65,1 % všech rodičů je důležité, co se dítě naučí při výchovně-vzdělávacích činnostech. Pro třetinu rodičů je to velmi důležité a pro 2,8 % rodičů to důležité není. Z výsledků lze usuzovat, že pro většinu rodičů to, co se jejich dítě naučí nového při těchto činnostech, má ať už větší či menší význam. Pouze pro nízké procento rodičů to důležité není. V dnešní době rodiče očekávají, že mateřská škola bude dítě vzdělávat a rozvíjet ve všech směrech. Svobodová a kol. (2010) uvádějí, že v mateřské škole jsou položeny základy celoživotního učení a také to, co se dítě v MŠ naučí, je většinou trvalé a provází ho to celým životem. Podle našeho názoru je dobrou zprávou, že tomu rodiče přikládají určitý význam.

Tabulka č. 9 Význam učení při výchovně-vzdělávacích činnostech v MŠ

Význam	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Velmi důležité	11	22,9 %	23	39,7 %	34	32,1 %
Důležité	36	75 %	33	56,9 %	69	65,1 %
Není to důležité	1	2,1 %	2	3,4 %	3	2,8 %
Jiné	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100

Pro 66,7 % rodičů dětí při nástupu do MŠ mají význam informace, které se týkají průběhu výchovně vzdělávací činnosti. Pro téměř jednu třetinu dotazovaných rodičů mají tyto informace velký význam a 2,1 % rodičů se nezajímá o to, co jejich dítě dělá v průběhu těchto činností.

Rodiče dětí od 5-7 let přikládají těmto informacím význam, tuto odpověď volilo 53,4 % rodičů. Pro 44,8 % rodičů mají informace o průběhu výchovně-vzdělávací činnosti velký význam. Pokud se o tyto informace rodiče zajímají a přikládají jim význam, je to jediné dobře. Pro zdravý rozvoj dítěte je důležité, aby spolu rodiče a učitelé v mateřských školách spolupracovali a navzájem se informovali. Je proto důležité vědět, co již dítě umí, co nového zná a co se v MŠ naučilo. Rodiče tak poté mohou dětem nabízet jiné činnosti, které dítě nadále rozvíjí.

Pro téměř 60 % všech rodičů mají tyto informace význam a pro 38,7 % mají velký význam. Pouze 1,9 % rodičů nemá o tyto informace zájem.

Tabulka č.10: Význam informací o průběhu výchovně-vzdělávací činnosti

Význam informací	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Mají velký význam	15	31,3 %	26	44,8 %	41	38,7 %
Mají význam	32	66,7 %	31	53,4 %	63	59,4 %
Nezajímám se o ně	1	2,1 %	1	1,7 %	2	1,9 %
Jiné	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

Rodiče mladších dětí (60,4 %) si myslí, že by mělo mít dítě na výběr, zda se zapojí či nezapojí do výchovně-vzdělávací činnosti. Téměř 30 % rodičů zastává názor, že by se dítě mělo povinně zapojovat do těchto činností. Žádný z rodičů neoznačil možnost, že by se jeho dítě nemělo zapojovat. Celkem 6,3 % rodičů uvedlo vlastní odpověď, a to v možnosti jiná odpověď. Všichni uvedli, že by menší děti měli mít na výběr při zapojení do výchovně-vzdělávací činnosti, ovšem předškoláci by se již měli povinně zapojovat do této činnosti.

Téměř polovina rodičů dětí od 5-7 let očekává, že by se jejich dítě mělo povinně zapojovat do výchovně-vzdělávacích činností a 43,1 % rodičů si myslí, že by dítě mělo mít možnost

výběru. Povinné zapojení dítěte do těchto činností nedokáže posoudit 5,2 % rodičů. Rodiče (3,4 %) také uváděli jiné odpovědi. Zmiňovali, že by se dítě mělo povinně zapojovat do těchto činností, ale ne z donucení, nýbrž z vlastní iniciativy. Jeden rodič uvedl, že je to vše individuální a mělo by se to posuzovat u každého dítěte zvlášť. To, že téměř polovina rodičů uváděla, že by se dítě mělo zapojovat do těchto činností, není překvapivé. Myslíme si, že rodiče ví, že na ZŠ děti již nebudou mít na výběr, zda chtějí jít například na danou hodinu či ne a chtějí, aby si jejich dítě postupně zvykalo na zapojování se do takových činností. Učitelé v MŠ by měli ovšem dítěti nabízet takové činnosti, které budou natolik lákavé a různorodé, že dítě bude chtít dobrovolně všechny dané aktivity absolvovat a účastnit se jich. Myslíme si, že by učitelé mateřských škol měli také brát ohled na každé dítě a nenutit jej, pokud se vyloženě nechce zapojit.

Přes polovinu všech rodičů si myslí, že by děti měli mít na výběr a 39,6 % je zastáncem názoru, že by se dítě mělo povinně zapojovat. Jen 4,7 % rodičů to nedokáže posoudit a 4,7 % uvedli jiné odpovědi, které byly zmíněny v předešlých odstavcích.

Tabulka č.11: Povinné zapojení do výchovně-vzdělávací činnosti

Povinné zapojení dítěte	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Mělo by se povinně zapojovat	14	29,2 %	28	48,3 %	42	39,6 %
Mělo by mít na výběr	29	60,4 %	25	43,1 %	54	50,9 %
Nemělo by se zapojovat	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nevím	2	4,2 %	3	5,2 %	5	4,7 %
Jiné	3	6,3 %	2	3,4 %	5	4,7 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

Položka č.9 byla otevřená, bylo proto nutné analyzovat odpovědi do kategorií podle stejných významů. Položka se týkala stravy v MŠ (jakou mají představu o kvalitě stravy v MŠ – co by měla zahrnovat a co naopak neměla).

U rodičů mladších dětí vznikly čtyři kategorie. Nejpočetnější kategorii jsme nazvali „pestrá a zdravá strava“, kdy je pro rodiče důležité, aby byla dětem podávána zdravá, vyvážená strava z kvalitních surovin a tím byl dětem předkládán zdravý jídelníček, který by měl obsahovat např. ryby, luštěniny, kvalitní maso apod. Další kategorii jsme nazvali „ovoce a zelenina“, kdy rodiče očekávají, že v MŠ bude více ovoce a zeleniny než doposud. Zmiňovali se, že by ovoce a zeleniny mohlo být daleko více. Třetí kategorii jsme pojmenovali „co by strava neměla zahrnovat“. Zde se rodiče shodovali na tom, že by v MŠ neměly být podávány sladkosti či bonbony za odměnu. Také by strava neměla obsahovat podle rodičů uzeniny, dochucovadla a instantní pokrmy. Rodiče také zmiňovali také omezení slazených nápojů, kdy preferují raději vodu. Poslední kategorii jsme nazvali „jiné“, kdy rodič například uvedl: „strava by měla zahrnovat od všeho něco, dítě by mělo zkusit vše“. Dále rodiče uváděli, že očekávají od učitelů v MŠ, že nebudou jejich děti nutit do jídla. Tato odpověď se vyskytovala vícekrát. Jeden rodič uvedl, že by strava v MŠ neměla obsahovat žádné novoty typu chia semínek, jáhlů, bulgurů atd.

U rodičů dětí od 5-7 let vznikly tři kategorie, které jsou téměř totožné s kategoriemi u rodičů mladších dětí. První kategorii jsme nazvali „ovoce a zelenina“, kdy rodiče chtějí, aby jídelníček v MŠ zahrnoval daleko více ovoce a zeleniny, než je tomu doposud. Velmi často spojovali ovoce a zeleninu se zdravou a pestrou stravou, což je další kategorie. Nejčastěji rodiče uváděli, že očekávají pestrou, vyváženou stravu, která je složena pouze z kvalitních a čerstvých surovin. Taková strava by měla obsahovat luštěniny, ryby, kuřecí a krůtí maso či mléčné výrobky. Někteří rodiče také zmiňovali, že jídelníček by měl obsahovat více celozrnných potravin. Poslední kategorii jsme nazvali „v MŠ v rozumné míře“, kam jsme zařadili potraviny, které by podle rodičů neměly být každodenní záležitostí v MŠ. Nejčastěji rodiče uváděli, že by strava neměla obsahovat příliš uzenin a smažených či sladkých jídel. Vyjadřovali se také k pitnému režimu, kdy rodičům vadí slazené nápoje, kdy očekávají, že jejich dítě bude mít možnost výběru, pokud je zvyklé pít jen vodu, tak ať ji pije i v MŠ.

Všichni rodiče tedy očekávají, že by měla být v MŠ vyvážená, pestrá, zdravá strava, která by měla obsahovat pouze kvalitní a čerstvé suroviny. Dále také více ovoce a zeleniny a méně smažených jídel, uzenin a sladkostí. Podle našeho názoru by měla být strava v MŠ pestrá a chutná a měl by být dětem předkládán zdravý jídelníček se širokým spektrem rozmanitých jídel.

Téměř většina rodičů dětí od 2-4 let (85,4 %) uvádělo, že by si jejich dítě již pouze mělo upevňovat hygienické návyky v mateřské škole, kdy osvojování těchto návyků by mělo probíhat již v rodinném prostředí. Pouze 14,6 % rodičů si myslí, že by dítě mělo mít hygienické návyky již z rodiny.

Rodiče starších dětí neočekávají, že by se jejich dítě mělo učit hygienické návyky až v MŠ, udávají, že by je dítě mělo mít již z rodiny. Tuto odpověď označilo 34,5 % rodičů, což je vyšší číslo než u rodičů mladších dětí. Pouze 1,7 % rodičů očekává, že si jejich dítě osvojí hygienické návyky v MŠ a 63,8 % je toho názoru, že by si je dítě mělo pouze upevňovat v MŠ, ale osvojovat si je má již v rodinném prostředí.

Téměř většina všech rodičů uvedlo, že by si jejich dítě mělo dále upevňovat hygienické návyky v mateřské škole, kdy základy těchto návyků si má osvojovat již v rodině. Přes čtvrtinu rodičů neočekává, že MŠ bude vést děti ke správným hygienickým návykům. Pouze 0,9 % rodičů očekává, že by si jejich dítě mělo osvojit hygienické návyky v MŠ. Z těchto výsledků lze usuzovat, že rodiče neočekávají od mateřské školy osvojování hygienických návyků. Lze předpokládat, že většina rodičů počítá s tím, že dětem bude vzorem, kdy si jejich dítě bude osvojovat správné hygienické návyky především v rodinném prostředí. Otázkou zůstává, co si rodiče představují pod hygienickými návyky, jelikož se můžeme setkat v mateřské škole s dětmi, kterým chybí naprosté základy těchto návyků a to i před vstupem na základní školu.

Tabulka č.12: Osvojování hygienických návyků v MŠ

Hygienické návyky	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Ano, očekávám to	0	0	1	1,7 %	1	0,9 %
Ano, mělo by si je upevňovat	41	85,4 %	37	63,8 %	78	73,6 %
Ne, neočekávám to	7	14,6 %	20	34,5 %	27	25,5 %
Nevím	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Jiné	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

Zajímalo nás, zda má MŠ vést a učit děti sebeobsluze. U rodičů mladších dětí převládala pouze jedna odpověď. Téměř všichni rodiče (91,7 %) uváděli, že by MŠ měla vést děti ke

správnému stolování, ale že by dítě mělo mít již základy sebeobsluhy z rodinného prostředí. Pouze 8,3 % rodičů si myslí, že by dítě mělo být vedeno sebeobsluze pouze v rodině.

Rodiče starších dětí uváděli poměrně totožný názor, kdy 79,3 % odpovědělo, že by MŠ měla děti vést ke správnému stolování, ovšem základy má mít dítě z rodiny. Pouhých 19 % uvedlo, že by dítě mělo již jít do MŠ se zvládnutou sebeobsluhou, tudíž se ji učí pouze v rodinném prostředí. Jen 1,7 % očekává, že by MŠ měla dítě naučit správnému stolování.

Všichni rodiče (84,9 %) udávají, že by mělo dítě přijít do MŠ již se základy správného stolování. Pouze 14,9 % rodičů se přiklonilo k odpovědi, že by sebeobsluze mělo být dítě vedeno především v rodině. Jen 0,9 % rodičů, což je velmi málo uvedlo, že by MŠ měla dítě naučit sebeobsluze. Je pozitivním zjištěním, že rodiče neočekávají, že mateřská škola dítě naučí vše – od základů hygieny či sebeobsluhy. Podle našeho názoru velmi důležitou roli hraje právě rodina, ve které dítě vyrůstá a každý den se učí od svých rodičů, jelikož v tomto věku jsou rodiče pro dítě velkým vzorem. Dítě si v mateřské škole již většinou své dovednosti pouze upevňuje a zdokonaluje se v nich.

Tabulka č.13: Osvojování sebeobsluhy v MŠ

Sebeobsluha	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
MŠ by měla naučit sebeobsluze	0	0 %	1	1,7 %	1	0,9 %
MŠ by měla vést k sebeobsluze, základy z rodiny	44	91,7 %	46	79,3 %	90	84,9 %
Rodina by měla vést dítě sebeobsluze	4	8,3 %	11	19 %	15	14,2 %
Nevím	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Jiné	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

Pobyt venku bývá součástí denního programu v MŠ. Zajímalo nás, co si rodiče o pobytu venku myslí. Rodiče mladších dětí nejčastěji uváděli, že by děti měly být každý den venku, ovšem ne tehdy, když je velmi špatné počasí. Tuto odpověď zvolilo 68,8 % rodičů. Téměř

třetina rodičů uvedla, že by děti měly být každý den venku, jelikož je pro dítě pohyb velmi důležitý. Celých 2,1 % rodičů pobyt venku nepovažuje za důležitý.

Rodiče dětí ve věku od 5-7 let odpovídali téměř stejně, kdy 69 % rodičů uvedlo, že by děti měly být každodenně venku s výjimkou velmi špatného počasí. Také téměř třetina rodičů uvedla, že by dítě mělo být každý den venku, bez ohledu na počasí. Pouze 1,7 % rodičů to nepovažuje za důležité.

Všichni rodiče se nejvíce přiklání k odpovědi, že by jejich děti měly trávit každý den v MŠ nějaký čas pobyt venku, ovšem ne tehdy, když je velmi špatné počasí. Téměř třetina je toho názoru, že by dítě mělo být každý den venku bez ohledu na počasí. Rodiče tak očekávají, že jejich dítě bude každý den v MŠ po určitý čas venku. Myslíme si, že je pohyb pro děti velmi důležitý. Nejčastěji děti bývají na zahradách v mateřských školách, kde se mohou bezpečně pohybovat a kde mívají většinou k dispozici pískoviště či různé průlezký. Další variantou pobytu venku mohou být procházky po blízkém okolí.

Tabulka č.14: Pobyt venku

Pobyt venku	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Každý den venku	14	29,2 %	17	29,3 %	31	29,2 %
Každý den venku, s výjimkou špatného počasí	33	68,8 %	40	69 %	73	68,9 %
Pobyt venku – ne	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepovažují to za důležité	1	2,1 %	1	1,7 %	2	1,9 %
Nevím	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Jiné	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

U položky č.13 jsme zjišťovali představu rodičů o spánku dítěte v době odpočinku. Rodiče dětí od 2-4 let v naprosté většině (89,6 %) odpovídali, že by si dítě mělo odpočinout, ovšem nemusí spát. Pouze 8,3 % rodičů je toho názoru, že by dítě mělo povinně spát, aby načerpalo nové síly na zbytek dne. Jelikož žádný z rodičů neoznačil odpověď, že by dítě nemělo spát v MŠ, lze tedy usuzovat, že rodiče očekávají, že jejich dítě bude mít prostor k tomu, aby si

po půlce dne odpočinulo, ovšem nemělo by být nuceno do spánku. Pouze jeden rodič (2,1 %) označil jinou odpověď, kdy uvedl, že očekává od učitelek v MŠ, že v žádném případě nebudou dítě nutit do spánku, jelikož potřeba spánku je individuální. Rozhodně by učitelky neměly děti trestat za to, že nechtějí spát. Uvedl, že bohužel má velmi špatnou zkušenost s učitelkami svého dítěte, které si představují, že všechny děti budou povinně spávat.

Rodiče starších dětí také v naprosté většině (91,4 %) uvedli, že by si dítě mělo odpočinout, ovšem nemusí spát. Jen 6,9 % je toho přesvědčení, že dítě by mělo povinně spát. Pouze 1,7 %, což je jeden rodič, který označil jinou odpověď. Uvedl, že pokud jejich dítě spí v MŠ, poté doma usíná velmi pozdě (20:00 leží v posteli a usne až v 21:30). Očekává, že jeho dítě nebude nuceno do spánku a že mu budou nabídnuty jiné odpočinkové činnosti, které mu má nabídnout učitelka v MŠ.

Jak již plyne z výše uvedených odpovědí, všichni rodiče očekávají, že jejich dítě bude odpočívat po obědě, aby načerpalo novou energii na zbytek dne. To ovšem neznamená, že bude nuceno do spánku. Myslíme si, že pokud dítě odpočívá v klidu na svém lůžku a neruší ostatní, je to naprosto v pořádku, jelikož potřeba spánku je u každého dítěte individuální. Některé děti mohou spát dvě hodiny bez přerušení a některé zase v mateřské škole neusnou nikdy. Přesné údaje předkládáme k nahlédnutí níže v tabulce č.15.

Tabulka č.15: Spánek v době odpočinku

Spánek	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Mělo by povinně spát	4	8,3 %	4	6,9 %	8	7,5 %
Mělo by si odpočinout, nemusí spát	43	89,6 %	53	91,4 %	96	90,6 %
Nemělo by spávat v MŠ	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nevím	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Jiné	1	2,1 %	1	1,7 %	2	1,9 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

Téměř 63 % rodičů mladších dětí očekává od mateřské školy nabídku kroužků. Pouze 20,8 % dotazovaných rodičů neočekává nabídku kroužků v MŠ. Rodičů, kteří označili možnost nevím bylo 16,7 %.

U rodičů dětí od 5-7 let byly výsledky velmi podobné, kdy 62,1 % rodičů očekává od mateřské školy kroužky. Celkem 29,3 % neočekává od MŠ nabídku kroužků, kdy se výsledky mírně liší od rodičů mladších dětí. Pouze 8,6 % rodičů neví, jestli očekává od MŠ kroužky či ne.

Celkově 62,3 % rodičů očekává od MŠ nabídku kroužků. Předpokládali jsme, že toto číslo bude vyšší. V dnešní době rodiče chtějí, aby se jejich dítě rozvíjelo všemi směry, kdy své dítě často dávají do různých zájmových činností. Celkem 25,5 % dotazovaných neočekává nabídku kroužků od MŠ a 12,3 % všech rodičů neví, zda očekává či neočekává kroužky poskytované mateřskou školou.

Tabulka č.16: Nabídka kroužků v MŠ

Očekávám kroužky v MŠ	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Ano	30	62,5 %	36	62,1 %	66	62,3 %
Ne	10	20,8 %	17	29,3 %	27	25,5 %
Nevím	8	16,7 %	5	8,6 %	13	12,3 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

Kromě nabídky kroužků mateřskou školou nás také zajímalo, jestli rodiče očekávají od mateřské školy návštěvu kulturních akcí (např. kina, divadla, koncertů atd.). Celkem 91,7 % rodičů mladších dětí očekává od MŠ, že s dětmi bude navštěvovat různé kulturní akce. Žádný z rodičů nevedl odpověď ne, kdy neočekává od MŠ návštěvu kulturních akcí. To je vcelku zajímavé zjištění. Celkem 8,3 % rodičů zvolilo možnost nevím.

U rodičů starších dětí ve věku od 5-7 let jsou výsledky velmi podobné. Celkem 91,4 % očekává, že MŠ bude s dětmi navštěvovat kulturní akce a jen 6,9 % to od MŠ neočekává. Jen 1,7 % rodičů uvedlo, že neví.

Celkově 91,5 % všech rodičů očekává od MŠ návštěvu kulturních akcí. Takové procentuální zastoupení jsme neočekávali, jelikož návštěva kulturních akcí není povinností MŠ. Takové

akce podle našeho názoru zpestřují běžný chod MŠ a obohacují děti o nové prožitky a zkušenosti. Pouze 3,8 % neočekává od mateřské školy návštěvu kulturních akcí, což je zanedbatelné číslo a 4,7 % rodičů neví, jestli kulturní akce očekává nebo neočekává.

Tabulka č.17: Návštěva kulturních akcí s mateřskou školou

Návštěva kulturních akcí s MŠ	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Ano, očekávám to	44	91,7 %	53	91,4 %	97	91,5 %
Ne, neočekávám to	0	0 %	4	6,9 %	4	3,8 %
Nevím	4	8,3 %	1	1,7 %	5	4,7 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

U položky č.16 mohli respondenti označit nejvíce dvě odpovědi. Zajímalo nás, jaké způsoby získávání informací o dění v MŠ rodiče preferují. Rodiče mladších dětí nejčastěji volili, že získávání informací o dění v MŠ preferují z nástěnek. Tuto odpověď zvolilo 64,6 % rodičů. Další nejčastěji volené možnosti byly: učitelé v MŠ (58,3 %), webové stránky MŠ (31,3 %) a e-mail (18,8 %). Ostatní volené odpovědi jsou s velmi nízkým procentuálním zastoupením a jsou uvedeny v tabulce č.18.

Rodiče starších dětí také nejčastěji preferují získávání informací z nástěnek (74,1 %). Druhou nejčastější možností jsou učitelé v MŠ (44,8 %). Dále rodiče preferují k získávání informací e-mail, kdy tuto odpověď volilo 27,6 % dotazovaných. Jako další možnou variantou získávání informací jsou webové stránky MŠ, kdy tuto možnost zvolilo 24,1 % rodičů. Pouze 8,6 % rodičů preferuje získávání informací o dění v MŠ od dítěte. Myslíme si, že je to dobře, pokud rodiče nepreferují především získávání informací od dítěte, jelikož dítě může informace mnohdy zkreslit nebo si je vymyslet. Další možnosti odpovědí uvádíme v tabulce č.18.

Všichni rodiče preferují získávání informací o dění v MŠ z nástěnek (69,8 %). Nejčastěji jsme však očekávali, že rodiče budou chtít získávat takové informace od učitelů v mateřských školách. Rodiče tak očekávají, že se veškeré informace o dění v MŠ dozví z nástěnek. Druhou nejčastěji volenou odpovědí byli učitelé v MŠ (50,9 %), kdy jsme očekávali vyšší procento odpovědí. Myslíme si, že osobní kontakt je mnohdy lepší než jen formální z nástěnek. Dále všichni rodiče preferují získávání informací z webových stránek v MŠ (27,4 %). Obáváme se, že mateřské školy neočekávají, že rodiče budou získávat informace především

z webových stránek. Z vlastní zkušenosti si myslíme, že některé webové stránky bývají často neaktualizované a nenajdeme zde informace, které jsou aktuální, ale najdeme zde pouze základní informace o mateřské škole. Celkem 23,6 % rodičů preferuje informace o dění v MŠ z e-mailu, což si myslíme, že nebývá vůbec častá forma komunikace učitelů s rodiči a vcelku nás to překvapilo. Jen 7,5 % rodičů preferuje informace od svého dítěte a pouze 3,8 % rodičů z třídních schůzek. Z toho vyplývá, že třídní schůzky nebývají v mateřských školách často, a proto rodiče raději získávají informace z jiných zdrojů. Pouze 0,9 % rodičů preferuje získávání informací přes skype, z čehož jasně plyne, že tato forma komunikace není vůbec běžná a zavedená.

Tabulka č.18: Získávání informací o dění v MŠ

Získávání informací	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Nástěnky v MŠ	31	64,6 %	43	74,1 %	74	69,8 %
Učitelé v MŠ	28	58,3 %	26	44,8 %	54	50,9 %
Dítě v MŠ	3	6,3 %	5	8,6 %	8	7,5 %
Webové stránky MŠ	15	31,3 %	14	24,1 %	29	27,4 %
Třídní schůzky	1	2,1 %	3	5,2 %	4	3,8 %
E-mail	9	18,8 %	16	27,6 %	25	23,6 %
Skype	0	0 %	1	1,7 %	1	0,9 %
Jiné	0	0 %	0	0 %	0	0 %

Téměř 66,7 % rodičů dětí od 2-4 let se vždy účastní akcí pořádaných MŠ a 33,3 % rodičů se těchto akcí účastní občas. Žádný z rodičů neuvedl odpověď ne.

Přes polovinu rodičů starších dětí se vždy účastní akcí pořádaných mateřskou školou a 46,6 % rodičů se občas účastní. Pouze 1,7 %, což je pouze jeden rodič, který se akcí MŠ nikdy neúčastní.

Celkově se 58,5 % všech rodičů vždy účastní akcí mateřské školy typu vánoční či velikonoční dílničky apod. Rodičů, kteří se takových akcí účastní občas, je 40,6 %. Pouze 0,9 % rodičů, což je opravdu zanedbatelné číslo, se akcí nikdy neúčastní. Zajímalo nás to z důvodu zjištění spolupráce rodičů s mateřskou školou, jelikož zastáváme názor, že spolupráce rodiny

a mateřské školy je velmi důležitá pro obě strany. Rodiče při různých akcích pořádaných mateřskou školou mohou vidět, jak mateřská škola pracuje a co vše se děti naučí v MŠ apod. Když rodiče spolupracují s MŠ, mohou tak sdělovat svá očekávání od mateřské školy, kdy MŠ může na daná očekávání reagovat.

Tabulka č.19: Účast na akcích pořádaných MŠ

Účast na akcích MŠ	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Ano, vždy	32	66,7 %	30	51,7 %	62	58,5 %
Ano, občas	16	33,3 %	27	46,6 %	43	40,6 %
Ne, nikdy	0	0 %	1	1,7 %	1	0,9 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

Podle 35,4 % rodičů mladších dětí by učitel v MŠ měl mít bakalářské vzdělání. Čtvrtina rodičů uvedla, že by učitel v MŠ měl mít pouze středoškolské vzdělání s maturitou a 20,8 % rodičů udávalo, že by měl mít učitel magisterské vzdělání. Celkem 18,8 % rodičů uvedlo, že neví, jaké by měl mít učitel v MŠ vzdělání.

Rodiče dětí ve věku od 5-7 let nejčastěji uváděli, že by učitel v MŠ měl mít bakalářské vzdělání (34,5 %). S jen minimálním procentuálním rozdílem by měl mít učitel v MŠ středoškolské vzdělání s maturitou (32,8 %) a 15,5 % rodičů uvedlo, že by učitel v MŠ měl mít magisterské vzdělání. Celkem 17,2 % rodičů uvedlo, že neví, jaké by měl mít učitel v MŠ vzdělání.

Všichni rodiče nejčastěji volili, že by učitel v MŠ měl mít bakalářské vzdělání (34,9 %), následovalo středoškolské vzdělání s maturitou s 29,2 % a poté magisterské vzdělání s 17,9 %. Celkem 17,9 % všech rodičů uvedlo, že neví, jaké by měl mít učitel v MŠ vzdělání. Tyto výsledky nás překvapily, jelikož jsme očekávali vyšší procentuální zastoupení u vysokoškolského vzdělání učitele v MŠ, ať už u bakalářského či magisterského. V současnosti se požadavky na učitele v MŠ neustále zvyšují. Myslíme si, že již nestačí pouze středoškolské vzdělání. Důkazem může být i to, že je již uzákoněn povinný rok v MŠ před nástupem do ZŠ, kdy učitelé v mateřských školách budou děti systematicky připravovat na ZŠ. Podle výsledků lze usuzovat, že rodiče ještě natolik neočekávají vysokoškolské vzdělání od učitele v MŠ. Někteří rodiče k této položce vepisovali, že nezáleží na vzdělání učitele, ale na jeho

osobnosti a profesionalitě. Domníváme se, že je pro rodiče především prioritní to, jak se učitel k dětem chová, a ne jaké má dosažené vzdělání.

Tabulka č.20: Nejvyšší dosažené vzdělání učitele v MŠ podle rodičů

Dosažené vzdělání	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Středoškolské s maturitou	12	25 %	19	32,8 %	31	29,2 %
Bakalářské	17	35,4 %	20	34,5 %	37	34,9 %
Magisterské	10	20,8 %	9	15,5 %	19	17,9 %
Nevím	9	18,8 %	10	17,2 %	19	17,9 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

U této položky rodiče mohli zvolit maximálně dvě odpovědi. Zajímalo nás, jaké informace by rodiče chtěli slyšet od učitele na konci dne, když si vyzvedávají své dítě. Rodiče dětí od 2-4 let nejčastěji uvedli, že by chtěli slyšet informace o svém dítěti, a to konkrétně vše, co se v ten den stalo. Tuto možnost označilo 58,3 % rodičů. Celých 31,3 % rodičů volilo, že by chtěli slyšet pouze důležité informace týkající se chodu MŠ. Čtvrtina rodičů by chtěla slyšet informace o průběhu celého dne (informace o tom, co s dětmi učitel dělal atd.). Někteří rodiče (4,2 %) zvolili jinou odpověď, kdy uváděli, že by chtěli slyšet pouze informace o dítěti, když je něco v nepořádku nebo jen důležité informace týkající se jejich dítěte.

Rodiče starších dětí nejčastěji volili, že by chtěli slyšet informace o jejich dítěti (60,3 %), dále jen důležité informace o chodu MŠ (27,6 %) a informace o průběhu dne (20,7 %). Pouze 3,4 % rodičů uvedlo, že neví, jaké informace by chtěli slyšet, a 6,9 % rodičů uvedlo jinou odpověď, kdy se rodiče zmiňovali, že chtějí slyšet pouze to, když je s jejich dítětem něco v nepořádku, jinak informace nepotřebují.

Všichni rodiče chtějí na konci dne nejčastěji slyšet od učitelů v MŠ informace o jejich dítěti (59,4 %), dále důležité informace o dění v MŠ (29,2 %) a 22,6 % všech rodičů chce slyšet informace o průběhu dne (vše co v ten den učitel s dětmi dělal). Jinou odpověď uvedlo 5,7 % rodičů, o nichž jsme se zmiňovali ve výše uvedených odstavcích. Pouze 1,9 % rodičů neví, jaké informace by chtěli slyšet na konci dne. Z těchto výsledků vyplývají jistá očekávání rodičů od učitele, kdy učitel má rodičům poskytnout informace o jejich dítěti, o tom co

s dětmi dělá a zdali je s dítětem cokoliv v nepořádku. Z vlastních zkušeností si myslíme, že většina rodičů sporadicky komunikuje s učiteli v MŠ, kdy se bohužel většinou stává, že se rodič s učitelem jen pozdraví a převezme si své dítě. Podle našeho názoru, je častá komunikace učitelů s rodiči velmi důležitá a přínosná.

Tabulka č.21: Informace na konci dne – co by chtěli rodiče slyšet od učitele v MŠ

Informace na konci dne poskytnuté učitelem	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Informace o průběhu dne	12	25 %	12	20,7 %	24	22,6 %
Informace o dítěti	28	58,3 %	35	60,3 %	63	59,4 %
Důležité informace týkající se chodu MŠ	15	31,3 %	16	27,6 %	31	29,2 %
Nevím	0	0 %	2	3,4 %	2	1,9 %
Jiné	2	4,2 %	4	6,9 %	6	5,7 %

Celkem 56,3 % rodičů dětí ve věku od 2-4 let vnímají učitele v MŠ jako odborníka, který vzdělává, vychovává a pečuje o jejich dítě. Přes třetinu rodičů považuje učitele v MŠ za odborníka, který vzdělává a vychovává jejich dítě. Pouze 10,4 % dotazovaných rodičů uvedlo, že vnímají učitele jako osobu, která pečuje o jejich dítě po dobu, co jsou v zaměstnání. Pouhých 2,1 %, což je pouze jeden rodič, uvedl jinou odpověď. Zmínil, že každou z učitelek vnímá jinak, a to jednu z nich jako odborníka, co vzdělává, vychovává a pečuje o jeho dítě a druhou pouze jako osobu, co se postará o dítě v době, kdy jsou rodiče v práci.

Celkem 60,3 % rodičů starších dětí vnímá učitele v MŠ jako odborníka, který vzdělává, vychovává a pečuje o jejich dítě a 20,7 % bere učitele v MŠ pouze jako osobu, co pečuje o dítě v době jejich zaměstnání. Tento výsledek nás vcelku překvapil a očekávali bychom jej spíše u rodičů mladších dětí, kdy je ještě potřeba větší míra péče, kdežto u starších dětí předškolního věku se předpokládá, že děti již budou samostatnější. Jen 19 % rodičů bere učitele jako odborníka, který vzdělává a vychovává jejich dítě.

Všichni rodiče vnímají učitele jako odborníka, který zajišťuje nejen výchovu a vzdělávání, ale také péči o jejich dítě. Tuto odpověď zvolilo 58,5 % všech rodičů. Celkem 24,5 % rodičů

považuje učitele v MŠ jako odborníka, který vzdělává a vychovává jejich dítě a 16 % dotazovaných rodičů vnímá učitele jako osobu, která pečuje o jejich dítě v době zaměstnání rodičů. Pouze 0,9 % rodičů uvedlo jinou odpověď, která je zmíněna v předešlém textu. Myslíme si, že v dnešní době se změnil pohled na učitele v mateřských školách, kdy dříve byli učitelé vnímáni pouze jako pečující osoby, které se postarají o dítě v době zaměstnání rodičů. Skrze výsledky můžeme soudit, že většina rodičů již vnímá učitele jako odborníka, který bude vzdělávat a vychovávat jejich dítě a ne pouze jako osobu, která se stará o dítě v době jejich zaměstnání, kdy o žádné výchově a vzdělávání není řeč.

Tabulka č.22: Učitel v MŠ – jak jej vnímají rodiče

Učitel v MŠ	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Odborník, který vzdělává a vychovává dítě	15	31,3 %	11	19 %	26	24,5 %
Osoba, která pečuje o dítě v době zaměstnání	5	10,4 %	12	20,7 %	17	16 %
Odborník, který vzdělává, vychovává a pečuje o dítě	27	56,3 %	35	60,3 %	62	58,5 %
Jiné	1	2,1 %	0	0 %	1	0,9 %
Σ	48	100 %	58	100 %	106	100 %

U položky č.21 bylo možné vybrat nejvíce tři odpovědi. Zajímalo nás, co je podle rodičů nejdůležitější pro jejich dítě, které navštěvuje mateřskou školu. Pro rodiče mladších dětí je nejdůležitější především to, aby se jejich dítě v MŠ cítilo dobře a bylo tam spokojené. Tuto možnost volilo celých 81,3 % rodičů, což je většina rodičů dětí ve věku od 2-4 let. Druhou nejčastější volenou možností bylo začlenění dítěte do kolektivu vrstevníků (39,6 %), kdy jsme předpokládali, že tato možnost bude volena častěji, jelikož dítě v tomto věku vstupuje do mateřské školy a seznamuje se nejen s učiteli a prostředím, ale především se začleňuje do kolektivu vrstevníků. Dále je podle rodičů pro dítě nejdůležitější, aby jejich dítě získalo v mateřské škole nové zkušenosti a prožitky, které mu neposkytne rodina (35,4 %), aby se do mateřské školy těšilo a chtělo ji navštěvovat (27,1 %) a aby se naučilo vše potřebné pro vstup do ZŠ (20,8 %). Celkem 18,8 % rodičů uvedlo, že je pro jejich dítě nejdůležitější, aby

o něj bylo dobře postaráno v době jejich zaměstnání. Další zvolené možnosti jsou již s nízkým procentuálním zastoupením a předkládáme je v tabulce č.23.

Podle rodičů dětí ve věku od 5-7 let je nejdůležitější pro jejich dítě, aby se cítilo v mateřské škole dobře a bylo tam spokojené (84,5 %). Dále je podle rodičů nejdůležitější pro jejich dítě v mateřské škole, aby se začlenilo mezi vrstevníky a vycházelo s nimi (58,6 %), aby se naučilo vše potřebné pro vstup do ZŠ (41,4 %) a aby získalo nové zkušenosti a prožitky, které mu neposkytne rodina (29,3 %). Pouze 17,2 % rodičů považuje za nejdůležitější pro jejich dítě to, aby o něj bylo dobře postaráno v době jejich zaměstnání a 15,5 % rodičů uvedlo, že je nejdůležitější pro jejich dítě, aby se do mateřské školy těšilo a chtělo ji navštěvovat. Zbylé volené možnosti jsou uvedeny v tabulce č.23.

Celkově je podle všech rodičů nejdůležitější pro jejich dítě navštěvující MŠ to, aby se tam cítilo dobře a bylo spokojené (83 %), což se dalo čekat, jelikož i podle nás je velmi důležité, aby se dítě cítilo dobře a spokojeně v mateřské škole, kdy by mateřská škola měla dítěti poskytnout klidné a příjemné prostředí pro jeho celkový rozvoj. Polovina všech rodičů považuje za nejdůležitější pro jejich dítě to, aby se začlenilo do kolektivu vrstevníků a vycházelo s nimi. Pouze 32,1 % všech rodičů volilo tu možnost, že je pro dítě nejdůležitější naučit se vše potřebné pro vstup na ZŠ, což nás překvapilo a očekávali jsme, že to bude pro více rodičů považováno za jedno z nejdůležitějších. Celých 20,8 % rodičů bere za nejdůležitější, aby se jejich dítě do mateřské školy těšilo a chtělo ji navštěvovat. Necelých 18 % všech rodičů považuje za nejdůležitější, aby bylo o jejich dítě dobře postaráno v době, kdy jsou v zaměstnání. Ostatní volené možnosti předkládáme v tabulce č.23.

Tabulka č.23: Nejdůležitější pro dítě v MŠ z pohledu rodičů

Nejdůležitější pro dítě v MŠ podle rodičů	Rodiče dětí 2-4 roky		Rodiče dětí 5-7 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%
Aby se v MŠ cítilo dobře a bylo spokojené	39	81,3 %	49	84,5 %	88	83 %
Aby se naučilo vše potřebné pro vstup na ZŠ	10	20,8 %	24	41,4 %	34	32,1 %
Aby se začlenilo mezi vrstevníky	19	39,6 %	34	58,6 %	53	50 %
Aby si našlo nové kamarády	7	14,6 %	7	12,1 %	14	13,2 %

Aby ho učitelé měli rádi	4	8,3 %	0	0 %	4	3,8 %
Aby získalo nové zkušenosti a prožitky	17	35,4 %	17	29,3 %	34	32,1 %
Aby o něj bylo postaráno v době zaměstnání	9	18,8 %	10	17,2 %	19	17,9 %
Aby se těšilo do MŠ	13	27,1 %	9	15,5 %	22	20,8 %
Aby si osvojilo základy slušného chování	2	4,2 %	2	3,4 %	4	3,8 %
Aby získalo dobré základy do života	5	10,4 %	2	3,4 %	7	6,6 %
Jiné	0	0 %	0	0 %	0	0 %

Velmi nás zajímalo, co rodiče konkrétně očekávají od mateřské školy, kdy rodiče uváděli své vlastní odpovědi, které jsme následně utřídili a poté jsme z nich vytvořili kategorie s velmi podobným významem. U rodičů mladších dětí vznikly tři kategorie. První kategorii jsme nazvali „začlenění do kolektivu vrstevníků“, kdy rodiče uváděli, že očekávají od mateřské školy pomoc dítěti při začleňování se do kolektivu vrstevníků, kdy očekávají od učitelů v MŠ vhodné činnosti, které děti stmelují a rozvíjí jejich spolupráci apod. Do této kategorie spadalo celkem 52,1 % rodičů mladších dětí. Druhou kategorii jsme nazvali „příjemné prostředí MŠ“, kdy rodiče nejčastěji uváděli, že očekávají od MŠ vstřícné, klidné a příjemné prostředí, kde se jejich dítě bude cítit dobře a bude zde spokojené. K takovému prostředí podle rodičů neodmyslitelně patří učitel, který má mít profesionální přístup ke všem dětem bez rozdílu, kdy rodiče uváděli, že by měl každé dítě respektovat a brát ho takové, jaké je. Do této kategorie spadalo celkem 41,7 % rodičů. Třetí, poslední kategorie nese název „další očekávání“, kdy odpovědi rodičů mladších dětí na tuto otázku byly odlišné, proto zde uvádíme alespoň některé z nich.

Rodiče očekávají od MŠ:

- Spolupráci s rodinou
- Osamostatnění dítěte
- Naučení novým dovednostem a vědomostem
- Rozvoj osobnosti dítěte
- Pěkný přístup k dětem

- Uspokojování potřeb dítěte
- Bezpečí pro dítě v době zaměstnání rodičů
- Kvalitně strávený čas, který přinese dítěti něco nového a zajímavého
- Vzdělávání dítěte hravou a nenásilnou formou
- Přípravu na vstup do ZŠ
- Rovný přístup ke všem dětem

U rodičů starších dětí ve věku od 5-7 let vznikly také tři kategorie. První, nejvíce zastoupená kategorie nese název „příprava na ZŠ“, kdy rodiče uváděli, že očekávají od mateřské školy kvalitní přípravu na základní školu. Očekávají, že se jejich dítě naučí vše potřebné pro vstup do ZŠ. Tuto odpověď uvedlo celkem 65,5 % rodičů. Další kategorie je velmi podobná kategorii u rodičů mladších dětí. Nazvali jsme ji „spokojené dítě v příjemném prostředí“, kdy rodiče nejčastěji uváděli, že očekávají od mateřské školy příjemné a kvalitní prostředí, kde se jejich dítě bude cítit dobře a spokojeně, kdy takové prostředí má především vytvořit pedagog v mateřské škole, který má mít rovný a spravedlivý přístup ke všem dětem. Do této kategorie spadalo 34,5 % rodičů. Poslední, třetí kategorii jsme nazvali, stejně jako u rodičů mladších dětí, „další očekávání“, jelikož se konkrétní očekávání rodičů od mateřské školy také velmi různily. Uvádíme zde také některé z nich.

Rodiče očekávají od MŠ:

- Odbornou pomoc při výchově a vzdělávání dítěte
- Komunikaci s rodiči
- Rozumný denní režim a zdravý jídelníček
- Větší samostatnost dítěte
- Klidné a trpělivé učitelky
- Kroužky a projekty
- Získání nových prožitků a zkušeností
- Rozvoj osobnosti dítěte
- Perfektní péči o dítě
- Vystupování na veřejných akcích

V čem se všichni rodiče v jejich konkrétním očekáváních shodovali, bylo to, aby se jejich dítě cítilo v mateřské škole dobře a aby mateřská škola poskytla dítěti příjemné a vstřícné prostředí, kde se bude rozvíjet ve všech směrech. Dále rodiče očekávají, že mateřská škola začlení dítě do kolektivu vrstevníků a připraví dítě na základní školu. Každý z rodičů poté

uváděl svá konkrétní očekávání, které se v mnoha případech velmi různily. Některé z nich jsme uvedli v předešlém textu.

Položka č.23 byla doplňková, kdy se rodiče mohli vyjádřit k tématu nebo k celému dotazníku. Tuto otázku vyplnilo pouze 10 % všech rodičů. Veškeré postřehy k tématu se lišily, kdy rodiče například uváděli, že nesouhlasí s povinnou docházkou v předškolním roce nebo se vyjadřovali k učitelkám v MŠ. Podle názoru rodičů nezáleží na titulu, který učitelka má, ale na její kreativité, povaze a schopnosti dítě zaujmout a namotivovat. Dále se rodiče vyjadřovali, že některým učitelům v mateřských školách chybí empatie a pěkný přístup k dětem, kdy se učitel chová chladně a děti tak spíše odradí, než namotivuje. Naopak jeden z rodičů uvedl, že se mu líbí pěkný a kreativní přístup učitelky jejich dítěte.

Z položky č.23 jsme se také dozvěděli, že podle rodičů se v mateřské škole vše moc řeší (strava, hra, vzdělávání), kdy by se dítě nemělo příliš přetěžovat a konkrétně jeden z rodičů uvedl že: „děti nechme dětmi – hrající a spokojené“.

Rodiče také zmínili, že je podle nich velmi důležité vybrat dobrou mateřskou školu, která bude základnou pro dítě, kde se bude rozvíjet a kam se bude rádo vracet.

Pouze 2 % rodičů se vyjádřilo k dotazníku. Uvedli, že se jim dotazník jeví jako srozumitelný a dobře zpracovaný, avšak poukazovali na jeho délku.

Vzhledem k tomu, že tato položka byla pouze doplňková, nemohli jsme očekávat, že ji vyplní všichni rodiče. Ovšem to, že svůj názor vyjádřilo pouze 10 % všech rodičů nás překvapilo, protože jakékoliv informace ohledně tématu či dotazníku byly pro nás přínosné, a tudíž jsme doufali, že názorů, podnětů a připomínek bude mnohem více než jsme získali.

6 ZÁVĚRY VÝZKUMU

Vzhledem k našemu hlavnímu cíli bakalářské práce jsme se snažili zjistit, jaká očekávání mají současní rodiče ve vztahu k edukaci v mateřské škole. Z hlavního cíle vyplynuly dva dílčí cíle, a to jaká mají očekávání ve vztahu k edukaci v mateřské škole rodiče dětí při vstupu do mateřské školy, což pro náš výzkum byli rodiče dětí od 2-4 let a jaká mají očekávání ve vztahu k edukaci v mateřské škole rodiče dětí při odchodu z mateřské školy, což pro náš výzkum byli rodiče dětí od 5-7 let.

Očekávání rodičů dětí při nástupu do mateřské školy

Rodiče dětí od 2-4 let očekávají od mateřské školy především začlenění dítěte do kolektivu vrstevníků, což většina rodičů považuje i za hlavní cíl činnosti mateřské školy. Dále je pro rodiče velmi důležité, aby se dítě v mateřské škole cítilo dobře a bylo v ní šťastné a spokojené. Nejdůležitější z denního programu mateřské školy pro rozvoj dítěte je pro více než polovinu rodičů výchovně-vzdělávací činnost a ihned za ní každodenní kontakt s vrstevníky, což opět úzce souvisí se začleňováním dítěte do kolektivu vrstevníků. Většina rodičů si myslí, že nejvíce času by děti měly věnovat společně hře s vrstevníky a výchovně-vzdělávací činnosti a pro téměř všechny rodiče je důležité, co se jejich dítě naučí v průběhu výchovně-vzdělávací činnosti a význam přikládají i informacím o průběhu výchovně-vzdělávací činnosti. Téměř všichni rodiče neočekávají, že si jejich dítě bude osvojovat hygienické návyky či sebeobsluhu v MŠ, ale že si tyto dovednosti bude pouze upevňovat, kdy základy má mít dítě již z rodinného prostředí. Dále rodiče očekávají, že jejich dítě bude bývat každý den po určitou dobu venku, ovšem s výjimkou velmi špatného počasí. Přes polovinu rodičů očekává, že mateřská škola bude nabízet kroužky a téměř všichni rodiče očekávají, že jejich dítě bude navštěvovat s mateřskou školou různé kulturní akce. Učitel v mateřské škole by podle třetiny rodičů měl mít bakalářské vzdělání, ovšem někteří rodiče uváděli, že nezáleží na vzdělání učitele, ale na jeho přístupu k dětem. Na konci dne, kdy si rodiče vyzvedávají své dítě, by většina z nich chtěla slyšet od učitele v mateřské škole informace o jejich dítěti a důležité informace, které se týkají chodu mateřské školy a téměř všichni rodiče vnímají učitele jako odborníka, který vzdělává, vychovává a pečuje o jejich dítě.

Očekávání rodičů dětí při odchodu z mateřské školy

Rodiče dětí ve věku od 5-7 let především očekávají, že mateřská škola připraví dítě na vstup do základní školy, což většina rodičů považuje i za hlavní cíl činnosti MŠ. Pro téměř všechny rodiče je velmi důležité, aby se dítě cítilo v mateřské škole dobře, bylo zde spokojené a

chtělo mateřskou školu navštěvovat. Dále je pro rodiče důležité také to, aby jejich dítě vycházelo s vrstevníky a začlenilo se mezi ně. Nejdůležitější z denního programu MŠ pro rozvoj dítěte je pro většinu rodičů výchovně-vzdělávací činnost, které by podle rodičů měly děti věnovat v MŠ nejvíce času. Důležitost a význam přikládají rodiče tomu, co se jejich dítě naučí při výchovně-vzdělávací činnosti, tak i tomu, co jejich dítě dělá při těchto činnostech. Podle téměř poloviny rodičů, by se dítě mělo povinně zapojovat do výchovně vzdělávací činnosti. Rodiče starších dětí stejně jako rodiče mladších dětí neočekávají, že si dítě bude osvojovat hygienické návyky či sebeobsluhu až v MŠ, kdy by si tyto návyky a dovednosti mělo dítě osvojovat dle většiny rodičů již v rodinném prostředí. Rodiče si myslí, že by jejich dítě mělo být každý den v mateřské škole po určitý čas venku, ovšem s výjimkou nepříznivého počasí a přes polovinu rodičů očekává od mateřské školy nabídku kroužků a také návštěvu kulturních akcí jako je například návštěvu kina či divadla. Způsob získávání informací o dění v MŠ rodiče preferují především z nástěnek a od učitelů v MŠ. Učitel v mateřské škole by podle třetiny rodičů měl mít bakalářské vzdělání, kdy rodiče uváděli i středoškolské vzdělání s maturitou a učitele v MŠ vnímají jako odborníka, který vzdělává, vychovává a pečuje o jejich dítě.

Očekávání všech rodičů dětí od mateřské školy

Většina všech rodičů očekává od mateřské školy, že začlení jejich dítě do kolektivu vrstevníků a připraví dítě na vstup do základní školy, kdy velmi důležité je pro rodiče také to, aby se jejich dítě cítilo v MŠ dobře a bylo zde spokojené. Velký význam rodiče přikládají výchovně-vzdělávací činnosti, které by dítě mělo věnovat nejvíce času a která je z pohledu rodičů pro dítě z denního programu MŠ nejdůležitější. Téměř všichni rodiče očekávají, že si jejich dítě bude upevňovat hygienické návyky a sebeobsluhu v mateřské škole, kdy základy těchto návyků má mít dítě již z rodiny. Děti by podle většiny rodičů měly trávit každý den určitý čas venku s výjimkou velmi špatného počasí. Většina rodičů očekává nabídku kroužků a také návštěvu kulturních akcí. Rodiče preferují způsob získávání informací především z nástěnek a od učitelů v mateřské škole. Přes třetinu všech rodičů si myslí, že by měl mít učitel v MŠ bakalářské vzdělání a přes polovinu rodičů považuje učitele za odborníka, který vzdělává, vychovává a pečuje o jejich dítě.

6.1 Doporučení pro praxi

Každý z rodičů měl či má určitá očekávání, která se váží k mateřské škole. Jak jsme již zmiňovali dříve, současní rodiče zažili jinou mateřskou školu, než do které dochází jejich dítě. Často bývají jejich očekávání od mateřské školy spojovány s určitými obavami, a proto by bylo vhodné, aby svá očekávání od mateřské školy sdělovali učitelům v mateřských školách, ať už jsou jejich očekávání jakákoliv. Pokud rodiče neřeknou, co od mateřské školy očekávají, učitelé nebudou moct reagovat na tato očekávání a mohou tak vznikat případná nedorozumění, spory nebo mylné představy o MŠ mezi rodiči a učiteli.

Nejen rodiče, ale i učitelé mají určitá očekávání od rodičů. Doporučujeme také jim, aby svá očekávání sdělovali rodičům a nebáli se například negativních či popudlivých reakcí.

Doporučujeme tedy rodičům i učitelům v mateřských školách, aby si vzájemná očekávání sdělovali, kdy navrhujeme jako formu komunikace společnou diskuzi či rozhovor. Dále navrhujeme učitelům v mateřských školách vytvořit krátký dotazník, který by zjišťoval očekávání rodičů od MŠ. Mohla by to být další forma komunikace, kdy by rodič mohl vyplnit dotazník anonymně. Myslíme si, že by to pro učitele v mateřských školách mohlo být velmi přínosné.

Podle našeho názoru je velmi důležité ihned ze začátku začít budovat partnerství s mateřskou školou. Pokud rodiče budou spolupracovat s učiteli v mateřských školách a učitelé zase s rodiči, může mít tato spolupráce velmi pozitivní dopad jak na obě zúčastněné strany, tak především i na samotné dítě.

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zaměřena na současné rodiče a jejich očekávání od edukace v mateřské škole.

V teoretické části jsme se snažili objasnit teoretická východiska týkající se rodiny, rodičovství a současných rodičů. Dále jsme popsali vývoj mateřské školy po roce 1989, zaměřili jsme se na cíle a organizaci předškolního vzdělávání. V neposlední řadě jsme nastínili problematiku vztahů mateřské školy a rodiny, kde zmiňujeme i očekávání současných rodičů od mateřské školy.

V empirické části bylo naším hlavním cílem zjistit očekávání současných rodičů ve vztahu k edukaci v mateřské škole. Zajímalo nás, jaká mají očekávání rodiče dětí při nástupu do mateřské školy a při odchodu z mateřské školy. Pro potřeby bakalářské práce jsme zvolili kvantitativní výzkum, kdy jsme ke sběru dat využili metodu dotazníkového šetření, které probíhalo v mateřských školách Zlínského kraje a přes webový portál vyplnto.cz, kdy byly dotazníky následně rozesílány rodičům dětí v mateřských školách ve Zlínském kraji. Celkem se nám vrátilo 106 dotazníků. Získaná data jsme poté sumarizovali a následně vyhodnotili.

Z realizovaného výzkumu jsme zjistili očekávání současných rodičů od mateřské školy, čímž jsme splnili stanovené cíle. Celkově většina všech rodičů očekává od mateřské školy především začlenění dítěte do kolektivu vrstevníků a přípravu dítěte na základní školu, což rodiče považují i za hlavní cíl činnosti MŠ. Význam a důležitost rodiče přikládají výchovně-vzdělávací činnosti, které by dítě mělo věnovat podle většiny rodičů nejdéle času a to, co se dítě naučí a co dělá v průběhu výchovně-vzdělávací činnosti má pro většinu rodičů význam a je to pro ně důležité. Dá se tedy usuzovat, že rodiče očekávají všestranný rozvoj dítěte při této činnosti. Většina rodičů očekává nabídku kroužků a návštěvu kulturních akcí mateřskou školou. Přes polovinu všech rodičů vnímá učitele jako osobu, která je odborníkem na svou profesi a dle třetiny rodičů by měl mít učitel v MŠ bakalářské vzdělání. Celkově je pro rodiče nejdůležitější to, aby jejich dítě bylo v mateřské škole šťastné a spokojené.

Podle našeho názoru by pro mateřské školy, a především pro učitele v mateřských školách bylo přínosné vědět, co očekávají rodiče od MŠ. Jako způsob získávání těchto informací bychom navrhovali společné či individuální schůzky s rodiči, které by mohly probíhat formou diskuze. Další možnou alternativou by mohl být dotazník, který by zjišťoval očekávání rodičů od mateřské školy.

V průběhu výzkumu nás napadlo, že by mohlo být zajímavé, zjišťovat očekávání rodičů po delší dobu – zda se daná očekávání mění či zůstávají stejná. Rodič by tak vyplnil dotazník dvakrát, a to na začátku docházky dítěte do mateřské školy a při odchodu jeho dítěte z mateřské školy. Výzkum by probíhal po mnohem delší dobu, což bychom navrhovali spíše pro účely např. disertační práce.

Pro bakalářskou práci jsme zvolili kvantitativně-orientovaný výzkum, ale dal by se využít i kvalitativně-orientovaný výzkum, kdy bychom mohli použít metodu polostrukturovaného interview s rodiči a mohli tak zjišťovat informace více do hloubky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. *Současná mateřská škola a její řízení*. Praha: Portál, 2003, 154 s. ISBN 80-7178-537-7.
- [2] GABURA, Ján. *Teória rodiny a proces práce s rodinou*. Bratislava: Iris, 2012, 318 s. ISBN 978-80-89256-95-2.
- [3] GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Brno: Paido, 2010, 261 s. ISBN 978-80-7315-185-0.
- [4] HAMPLOVÁ, Dana. *Vstup do manželství a nesezdaného soužití v České republice po roce 1989 v souvislosti se vzděláním*. Sociologické texty. Praha: Sociologický ústav AV ČR 2003. 52 s. ISBN 80-7330-029-X.
- [5] HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Psychologický slovník*. Třetí, aktualizované vydání. Praha: Portál, 2015, 774 s. ISBN 978-80-262-0873-0.
- [6] HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. Praha: Portál, 2010, 797 s. ISBN 978-80-7367-686-5.
- [7] HELUS, Zdeněk. *Sociální psychologie pro pedagogy*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2015, 399 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-4674-6.
- [8] CHRÁSKA, Miroslav a Ilona KOČVAROVÁ. *Kvantitativní metody sběru dat v pedagogických výzkumech*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, 2015, 132 s. Pedagogika. ISBN 978-80-7454-553-5.
- [9] KOLLÁRIKOVÁ, Zuzana a Branislav PUPALA. *Předškolní a primární pedagogika*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010, 455 s. ISBN 978-80-7367-828-9.
- [10] KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Směr vývoje současné mateřské školy*. Pedagogická orientace 2006, č. 1, s. 57–71. ISSN 1211-4669.
- [11] KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola: co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014, 256 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-4435-3.
- [12] MATOUŠEK, Oldřich. 1997. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. Vyd. 2. Praha: Sociologické nakladatelství, 144 s. ISBN 80-85850-24-9.
- [13] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Statistické ročenky školství* [online]. Praha: MŠMT - odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, © 2017 [cit. 25.3.2017]. Dostupné z: <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>

- [14] MOŽNÝ, Ivo. *Rodina a společnost*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2006, 311 s. Studijní texty. ISBN 80-86429-58-X.
- [15] NEŠPOROVÁ, Olga. Mění se rodičovství v kontextu podmínek trhu práce. *FÓRUM sociální politiky* [online]. 2007, 2. [cit.23.3.2017]. ISSN 1802-5854. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/Casopis_FSP_2_2007.pdf
- [16] OPRAVILOVÁ, Eva. *Předškolní pedagogika*. Praha: Grada, 2016, 220 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5107-8.
- [17] PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Portál, 2013, 483 s. ISBN 978-80-262-0456-5.
- [18] PRŮCHA, Jan. *Předškolní dítě a svět vzdělávání: přehled teorie, praxe a výzkumných poznatků*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 254 s. ISBN 978-80-7552-323-5.
- [19] RABUŠIC, Ladislav. *Kde ty všechny děti jsou?: porodnost v sociologické perspektivě*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2001. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-86429-01-6.
- [20] RABUŠICOVÁ, Milada. *Škola a (versus) rodina*. Brno: Masarykova univerzita, 2004, 176 s. ISBN 80-210-3598-6.
- [21] SLAMĚNÍK, Ivan a Jozef VÝROST. *Aplikovaná sociální psychologie I*. Praha: Portál, 1998, 383 s. ISBN 8071782696.
- [22] SMOLÍKOVÁ, Kateřina a kol. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha, 2004: Výzkumný ústav pedagogický. ISBN 80-87000-005.
- [23] SUCHÁNKOVÁ, Eliška. *Hra a její využití v předškolním vzdělávání*. Praha: Portál, 2014, 182 s. ISBN 978-80-262-0698-9.
- [24] SVOBODOVÁ, Eva. *Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program*. Praha: Portál, 2010, 166 s. ISBN 978-80-7367-774-9.
- [25] ŠMELOVÁ, E. *Předškolní vzdělávání očima rodičovské veřejnosti*. Pedagogická orientace 2005, č. 1, s. 52–57. ISSN 1211-4669.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

MŠ - mateřská škola

ZŠ – základní škola

ŠVP – školní vzdělávací program

RVP PV – rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

apod. – a podobně

např. – například

č.- číslo

Σ - suma

SEZNAM TABULEK

Tabulka č.1: Věk respondentů.....	28
Tabulka č.2: Věk dítěte respondentů v MŠ.....	28
Tabulka č.3: Nejvyšší dosažené vzdělání rodičů.....	29
Tabulka č.4: Důvod výběru MŠ.....	30
Tabulka č.5: Hlavní cíl činnosti MŠ.....	31
Tabulka č.6: Školní vzdělávací program.....	32
Tabulka č.7: Nejdůležitější z denního programu MŠ pro rozvoj dítěte.....	33
Tabulka č.8: Aktivita, které by dítě mělo v MŠ věnovat nejvíce času.....	34
Tabulka č.9: Význam učení při výchovně-vzdělávacích činnostech v MŠ.....	35
Tabulka č.10: Význam informací o průběhu výchovně-vzdělávací činnosti.....	36
Tabulka č.11: Povinné zapojení do výchovně-vzdělávací činnosti.....	37
Tabulka č.12: Osvojování hygienických návyků v MŠ.....	39
Tabulka č.13: Osvojování sebeobsluhy v MŠ.....	40
Tabulka č.14: Pobyt venku.....	41
Tabulka č.15: Spánek v době odpočinku.....	42
Tabulka č.16: Nabídka kroužků v MŠ.....	43
Tabulka č.17: Návštěva kulturních akcí mateřskou školou.....	44
Tabulka č.18: Získávání informací o dění v MŠ.....	45
Tabulka č.19: Účast na akcích pořádaných MŠ.....	46
Tabulka č.20: Nejvyšší dosažené vzdělání učitele v MŠ podle rodičů.....	47
Tabulka č.21: Informace na konci dne – co by chtěli rodiče slyšet.....	48
Tabulka č.22: Učitel v MŠ – jak jej vnímají rodiče.....	49
Tabulka č.23: Nejdůležitější pro dítě v MŠ z pohledu rodičů.....	50

SEZNAM PŘÍLOH

PI: Dotazník pro rodiče

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK PRO RODIČE

Vážení rodiče,

jsem studentkou 3.ročníku Učitelství pro mateřské školy na UTB ve Zlíně. Tímto bych Vás chtěla požádat o vyplnění mého dotazníku týkající se Vašich očekávání od mateřské školy. Dotazník je anonymní a jeho vyplnění Vám zabere jen pár minut. Získané údaje budou následně využity pro výzkum v rámci mé bakalářské práce.

Své odpovědi prosím označte buď podtržením či zakroužkováním daného písmene.

Moc Vám děkuji za Váš čas a ochotu při vyplňování dotazníku.

Michaela Buriánková

1. Z jakého důvodu jste si vybrali mateřskou školu, kterou navštěvuje vaše dítě? (Vyberte nejvíce dvě odpovědi)

- a) Nachází se v místě bydliště
- b) Navštěvoval/navštěvuje ji starší sourozenec
- c) Je poblíž práce jednoho či obou rodičů
- d) Kvůli tomu, co daná mateřská škola nabízí (vzdělávací program, kroužky, projekty...)
- e) Skrze doporučení od kamarádů/známých
- f) Kvůli učitelům/kám, kteří jsou v mateřské škole

2. Co je podle Vás hlavním cílem činnosti mateřské školy? (Vyberte nejvíce dvě odpovědi)

- a) Připravit dítě na vstup do základní školy
- b) Rozvíjet osobnost dítěte
- c) Začlenit dítě do kolektivu vrstevníků
- d) Vzdělávat dítě
- e) Vychovávat dítě
- f) Doplnovat rodinnou výchovu
- g) Postarat se o dítě v době, kdy jsem/jsme v práci
- h) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

3. Zajímali jste se o školní vzdělávací program vaší mateřské školy? (Vyberte nejvíce jednu odpověď)

- a) Ano, byl důvodem výběru mateřské školy
- b) Ano, již jsem ho četl/a a jsem seznámen/a s jeho obsahem
- c) Nevím, nevzpomínám si, že bych s ním byla seznámen/a
- d) Ne, nezajímá/a jsem se o něj
- e) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

4. Co je podle Vás nejdůležitější z denního programu mateřské školy pro rozvoj Vašeho dítěte? (Vyberte nejvíce dvě odpovědi)

- a) Volná hra
- b) Cíleně prováděná výchovně-vzdělávací činnost
- c) Pobyt venku (na školní zahradě, procházce)
- d) Odpočinek po obědě
- e) Kroužky, projekty
- f) Kontakt s vrstevníky
- g) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

5. Které z daných aktivit v mateřské škole by podle Vás děti měly věnovat nejvíce času?

(Vyberte nejvíce jednu odpověď)

- a) Výchovně-vzdělávací činnost
- b) Volná hra
- c) Společná hra s vrstevníky
- d) Odpočinek
- e) Pobyt venku
- f) Kroužky, projekty

6. Jaký význam pro Vás má to, co se dítě naučí v průběhu cíleně prováděné výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole?

(Vyberte nejvíce jednu odpověď)

- a) Je to pro mě velmi důležité
- b) Je to pro mě důležité
- c) Není to pro mě důležité
- d) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

7. Jaký význam pro Vás mají informace o tom, co dítě dělá v průběhu cíleně prováděné výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole?

(Vyberte nejvíce jednu odpověď)

- a) Takové informace pro mě mají velký význam
- b) Takové informace pro mě mají význam
- c) O takové informace se nezajímám
- d) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

8. Jaký je Váš názor na povinné zapojení dítěte do cíleně prováděné výchovně-vzdělávací činnosti?

(Vyberte nejvíce jednu odpověď)

- a) Dítě by se mělo povinně zapojovat do těchto činností
- b) Myslím, že by dítě mělo mít na výběr, zda se chce zapojit či nechce zapojit
- c) Ne, dítě by se nemělo zapojovat, pokud nechce
- d) Nevím, nedokážu posoudit

e) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

9. Jakou máte představu o kvalitě stravy v mateřské škole (co by měla zahrnovat a co naopak neměla)?

(Doplňte svoji odpověď)

.....
.....
.....

10. Očekáváte, že by si dítě v mateřské škole mělo osvojit hygienické návyky (sebeobsluha na WC, mytí rukou, čištění zubů atd.)?

(Vyberte nejvíce jednu odpověď)

- a) Ano, očekávám, že by si mé dítě mělo osvojit hygienické návyky v mateřské škole
- b) Ano, mělo by si je upevňovat, hygienické návyky se učí dítě již v rodinném prostředí
- c) Ne, dítě má mít hygienické návyky již z rodiny
- d) Nevím
- e) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

11. Jaký je Váš názor na osvojení sebeobsluhy (stolování) v mateřské škole?

(Vyberte nejvíce jednu odpověď)

- a) Mateřská škola by měla dítě naučit sebeobsluze (stolování)
- b) Mateřská škola by měla děti vést ke správnému stolování, ovšem základy by dítě mělo mít již z rodinného prostředí
- c) Sebeobsluze by dítě mělo být vedeno především v rodinném prostředí
- d) Nevím
- e) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

12. Jaký je Váš názor na každodenní pobyt dětí venku?

(Vyberte nejvíce jednu odpověď)

- a) Děti by měly každý den být určitý čas venku, protože pohyb je pro děti důležitý
- b) Děti by měly být každý den venku, ovšem ne tehdy, když je velmi špatné počasí
- c) Děti by neměly chodit ven, stačí jim být v mateřské škole
- d) Nepovažuji to za důležité
- e) Nevím, nepřemýšlel/a jsem nad tím
- f) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

13. Jaký je Váš názor na spánek v době odpočinku dítěte?

(Vyberte nejvíce jednu odpověď)

- a) Dítě by mělo povinně spát, aby načerpalo nové síly na zbytek dne
- b) Dítě by si mělo odpočinout, ovšem nemusí spát

- c) Dítě by nemělo spávat v mateřské škole
- d) Nevím, nepřemýšlel/a jsem nad tím
- e) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

14. Očekáváte od mateřské školy nabídku kroužků?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

15. Očekáváte, že bude mateřská škola navštěvovat s dětmi různé kulturní akce (divadlo, kino, koncerty atd.)?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

16. Který způsob získávání informací o dění v mateřské škole preferujete?

(Vyberte nejvíce dvě odpovědi)

- a) Z nástěnek
- b) Od učitelek v mateřské škole
- c) Od mého dítěte
- d) Z webových stránek mateřské školy
- e) Z třídních schůzek
- f) Přes e-mail
- g) Přes skype
- h) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

17. Účastníte se akcí pořádaných mateřskou školou (vánoční či velikonoční dílničky, besídky, školní slavnosti atd.)?

- a) Ano, vždy
- b) Ano, občas
- c) Ne, nikdy

18. Jaké nejvyšší dosažené vzdělání by podle Vás měla mít učitel/ka v mateřské škole?

(Vyberte nejvíce jednu odpověď)

- a) Středoškolské vzdělání s maturitou
- b) Vysokoškolské vzdělání - bakalářské
- c) Vysokoškolské vzdělání - magisterské
- d) Nevím

19. Jaké informace byste chtěli slyšet od učitele/lky na konci dne, když si vyzvedáváte své dítě?

(Vyberte nejvíce dvě odpovědi)

- a) Informace o průběhu dne, o tom co s dětmi dělal/a
- b) Informace o mém dítěti (vše, co se v ten den stalo)
- c) Jen důležité informace týkající se chodu MŠ (např. různé akce MŠ)
- d) Nevím
- e) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

20. Jak vnímáte učitele/ku v mateřské škole?

(Vyberte nejvíce jednu odpověď)

- a) Jako odborníka, který vzdělává a vychovává mé dítě
- b) Jako osobu, která pečuje o mé dítě po dobu, co jsem v zaměstnání
- c) Jako odborníka, který vzdělává, vychovává a pečuje o mé dítě
- d) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

21. Co je podle Vás nejdůležitější pro Vaše dítě, které navštěvuje mateřskou školu?

(Vyberte nejvíce tři odpovědi)

- a) Aby se v MŠ cítilo dobře a bylo spokojené
- b) Aby se naučilo vše potřebné pro vstup na ZŠ
- c) Aby se začlenilo mezi vrstevníky a vycházelo s nimi
- d) Aby si našlo nové kamarády
- e) Aby ho učitelé/lky měli rádi
- f) Aby získalo nové zkušenosti a prožitky, které neposkytne rodina
- g) Aby o něj bylo dobře postaráno v době, když jsem v zaměstnání
- h) Aby se do MŠ těšilo a chtělo ji navštěvovat
- i) Aby si osvojilo základy slušného chování
- j) Aby získalo dobré základy do života
- k) Jiná odpověď, prosím doplňte.....

22. Co očekáváte od mateřské školy? (Prosím doplňte odpověď)

.....
.....
.....

23. Zde je prostor pro Vaše jakékoliv vyjádření k tématu nebo k dotazníku:

.....
.....

.....
.....

Jste:

- a) matka
- b) otec

Kde bydlíte?

- a) Město
- b) Vesnice

Kolik je Vám let?

- a) 18 – 25
- b) 26 – 30
- c) 31 – 40
- d) 41 – 50
- e) 51 – 60
- f) 60 a více

Kolik let je Vašemu dítěti v mateřské škole?

- a) 2 roky
- b) 3 roky
- c) 4 roky
- d) 5 let
- e) 6 let
- f) 7 let

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) Základní
- b) Středoškolské bez maturity
- c) Středoškolské s maturitou
- d) Vysokoškolské